

LAISVĖ--LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse valstijose

Metam prenumerata:
Jungtinės Valstijos \$8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 32

Richmond Hill 19, N. Y., šeštad., Vasario (Feb.) 14, 1953

Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Rosenbergai pavojuje.
Tegu Grigaitis pasiskaito.
Kristupas Klibas.
Kvaila žydų buržuazija.
Pagerbtuvės.
Rašo R. MIZARA

Prezidentas Eisenhoweris atsisakė suteikti prezidentinį susimylėjimą Julijui ir Ethelei Rosenbergams, nusmerktiems mirti.

Rosenbergų gynėjai, tačiau, rankų nenuleidžia: advokatas Block dar kartą kreipsis į aukščiausią šalies teisumą, prašant persvarstyti visą Rosenbergų bylą.

Dabar svarbu, kad Rosenbergų žudymas būtų atidėtas, kad būtų galima gynėjams paruošti medžiagą aukščiausiam teismui.

Kviečiama talkon visa visuomenė, ypač darbininkų judėjimas.

—o—

Naujiųjų redaktorius ir jo sandarbininkai, — smetonininkai ir klerikalai, — neturėtų pamiršti sekamo:

"Vasario 16 dieną (1918) nepriklausomybės paskelbimas buvo padarytas niekieno nerinktos Lietuvos Tarybos, kuri paskui tą paskelbimą patį paniekino, sutikdama atiduoti vyriausią valdžią Lietuvos vokiškam kunigaikščiui Urachui. Vasario 16 gal pasiliks tik kaip biurokratu ir atžagareivių šventė."

—o—

Kas tai parašė?

Naujiųjų redaktorius, — tai tilpo 1924 metų vasario 12 d. Naujienose.

Tuomet p. Grigaitis dar skaitėsi žmogumi ir kadaid imdavo ir parašydavo savo laikraštyje teisingesni, objektyvesni žodį.

Dabar iš jo to nieks nesitiki, nes Grigaitis sumindžiojo viską, ką kada nors padarė teisingesnio.

Šiandien P. Grigaitis atsisotjo pačiame reakcininkų priešakyje kovoti visa tai, kas pažangu, kas darbo žmoniems naudinga.

O vis dėl to jis, atsikvošėjęs, turėtų perskaityti tą porą savo parašytų sakinių.

Gal tai nors truputėlį jį atšintų.

—o—

Išgyvenęs Amerikoje beveik 50 metų, Chicagoje (Rose-lande) vasario 8 dieną mirė **Kristupas Klibas**.

Velionį pažinojau asmeniškai per virš 30 metų. Buvo tykaus būdo, kuklus, draugiškas žmogus; priklausė lietuvių darbininkų organizacijoms ir nuoširdžiai rėmė darbininką spaudą.

Velionio žmona, Zanė, — veikli progresyviame judėjime darbuotoja.

Tebūva lengva velioniui Kristupui Klibui Lietuvių Tautinių Kapinių žemė, o liudėsyje likusiai draugei Klibienei, velionio giminėms ir draugams, laisviečių vardu, reiškiu nuoširdžią, draugišką užuojautą!

—o—

Žydų buržuazinių nacionalistų ir zionistų teroristinis šautėjimas privėdė prie to, kad Tarybų Sąjunga nutraukė su Izraeliu diplomatinis ryšius.

Visa tai Izraeliui neis naudon.

DULLES RAGINA EUROPA SPARČIAU GINKLUOTIS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Grasina nukirsti jai paramą, jeigu "per lėtai" ginkluosis

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius John Foster Dulles pabrėžtinai kartojo, kad vakarinės Europos kraštai turi greitai apsievienyti politiniai, kariniai — medžiaginiai ir smarkiau ginkluotis, jeigu nori, kad Ameriką juos taip gausingai remtų piniginiai ir kariniai, kaip iki šiol.

Neseniai sugrįžęs iš vakarų Europos, Dulles kalbėjo per radiją ir televiziją. Jis lankėsi Londone, Paryžiuje, Romoje, Bonne ir trise kitose vakarinės Europos sostinėse.

Savo kalboje dabar Dulles sakė surašęs Francijoje, vakarinėje Vokietijoje ir kitur "progreso" linkui sparčiau ginklavimosi išvien prieš Sovietų Sąjungą, bet tie kraštai "dar negama pažengę pirmyn" pasirošimuose prieš komunizmą.

Dulles priminė, kad Jung-

tinės Valstijos per 7 paskutinius metus davė vakarinei Europai 30 tūkstančių milijonų dolerių, stiprindamos ją medžiaginiai ir kariniai prieš Sovietų Sąjungą. Bet jeigu vakarų Europos kraštai nepasmarkins savo armijų didinimą ir ginklavinimą kovai prieš komunizmą, tai Amerika numuš jiem paramą.

Truman užgria mirties bausmę Rosenbergams

Independence, Mo. — Buves prezidentas užgyrė prezidento Eisenhowerio atsisakymą pakeisti mirties bausmę Julijui ir Ethelei Rosenbergams.

Jiedu nusmerkti numarinimui elektros kėdėje už tai, kad "suokalbavę išdavinė Sovietams atominius Amerikos sekretus."

Prašymas dovanoti jiems gyvybę buvo įteiktas Trumanui, kuomet jis dar prezidentavo. Bet Trumanas "nepaspėjo" atsiliepti. Tai gi paliko Eisenhoweriui nuspresti.

(Rosenbergų advokatas kreipiasi į aukščesniąjį federalų teismą, kad atidėtų numarinimą Rosenbergų, iki šalies Aukščiausios Teismas galutinai išspręs jų likimą.)

24 rumunai nuteisti kaip sabotaznikai bei Amerikos šnipai

Bucharest, Rumunija. — Karinis Rumunijos teismas nuteisė kalėjimui 24 rumunus už šnipinėjimą Amerikai ir už sabotazno veiksmus, kuriais jie trukdė naftos — gazolino gamybą.

Valdžios prokuroras teigė, kad sabotaznikų mokytojai buvo amerikiečiai Standard Oil kompanijos pasiuntiniai.

Už tai tapo visam amžiui įkalintais Al. Alexandrinis, buvusios fašistinės valdžios ministras. Tokią pat bausmę gavo ir penki buvusieji Rumunijos naftos kompanijų viršininkai. Kiti 18 šnipų — sabotaznikų nuteisti po 3 iki 25 metų kalėti.

Pranešama, jog teisme visi prisipažino kaltais.

VAKARINIŲ VOKIEČIŲ VALDŽIOS PAGYRAI

Bonn, Vokietija. — Vakarinę vokiečių valdovai giriasi, kad kai 500,000 jų armijos istos ir tarptautinės vakarų Europos armija, tai jau "nereikės Sovietų bijoti."

Senatoriai reikalauja gen. Van Fleeto recepto, kaip "nušluot" Šiaurinę Korėją

Washington. — Du Senato komitetai šaukia generolą Jamesą A. Van Fleetą paaiškinti, kokių būdu amerikona su savo talkininkais galėtų tuojau pradėti visuotinę ofensyvą ir "suplikti" Šiaurinės Korėjos liaudininkus.

Gen. Van Fleet, iki šiol buvęs Korėjos fronto komandierius, atsisveikindamas tvirtino, kad Jungtinių Tautų kariuomenė Korėjoje jau dabar galėtų "nušluoti" Korėjos liaudininkus ir jų padėjėjus kinus.

Senato karinis ir užsienio reikalų komitetai todėl reikalauja, kad gen. Van Fleet parodytų savo receptą, kaip urmu sutriuškinti Šiaurinės Korėjos komunistus.

(Van Fleet grįžta namo. Jo vieton paskirtas kitas komandierius, generolas Taylor.)

Karinių štabų galva neigia Var Fleeto smarkavimą

Generolas Omar N. Bradley, visų karinių štabų vadovas, neigė Van Fleeto pagyrą. Gen. Bradley sakė:

Norint pradėti ofensyvą karui laimėti, tai amerikona ir jų talkininkai turėtų sugabenti Korėjon dvejais tiek daugiau kariuomenės, negu dabar. Toks ofensyvas pražudytų daug amerikonų. Be to, visuotinas ofensyvas gręstų įvelti Ameriką į tiesioginį karą su Kinija, kaip įspėjo generolas Bradley.

Tarptautinis Bankas duoda Titui dar 30 milijonų dolerių

Washington. — Amerikonių kontroliuojamas, Tarptautinis Atkūrimų Bankas "paskolino" Jugoslavijos valdovui Titui dar 30 milijonų dolerių.

Tito valdžia ketina už tuos pinigų plačiau išvystyti Jugoslavijos pramonę, ypač geležies, cinko, vario ir kitų metalų kasyklas. Nes vis daugiau ty metalų reikia ginklavinimui prieš Sovietų Sąjungą.

Tito yra pažadėjęs Amerikai didelę dalį karinių Jugoslavijos metalų.

Tarptautinis Bankas jau ir pirmiau yra davęs Titui \$30,000,000 vadinamos "paskolos."

Korėja. — Sniegai ir ūkanos vis stabdo karo veiksmus ant žemės ir ore.

Amerika dar smarkiau ginkluoja Čiangą

Washington. — Amerika dikčiai pasmarkino siuntimą raketinių lėktuvų ir kitų ginklų į Formozos salą, rengdama Čiang Kai-šeko kinus tautininkus įsiveržimui į Kinijos sausžemį.

APKALTINTI GINKLŲ ŠMUGELUOTOJAI

Dallas, Texas. — Federale džiūrė apkaltino Thurmaną Randle, ginklų biznierių ir 11 kitų už tai, kad jie per 5 paskutinius metus šmugeliavo revolverius ir kitus lengvuosius šaukamus ginklus į Meksiką.

Parodoma, kad jie įsmugeliavo meksikiečiams \$250,000 vertės ginklų.

New York. — Atsidarė tiesioginis radio — telefonų susisiekimas tarp Jungtinių Valstijų ir Syrijos, esančios Mažosios Azijos.

Korėja. — Korėjos liaudininkai sako nušovę dar 3 Amerikos lėktuvus.

Čiangas tuoj veržtųsi Kinijon, jeigu Amerika jam padėtų

Taipei, Formoza. — Kinų tautininkų valdovas Formozos saloje, Čiang Kai-šekas sakė United Press korespondentui, kad:

Jo kariuomenė galėtų įsiveržti į Kinijos Liaudies Respubliką, kada tik panortų, nelaukiant Jungtinių Tautų užgyvimo ir nebijant Rusijos įsikišimo, jeigu tik Amerika duotų jam karinės paramos.

Čiangas tęsė:

Nors čiangininkai dar nėra pilnai prisirengę, tačiau jie negali atidėti įsiveržimo, iki būtų pilnai pasiruošę.

Bet jeigu jie dabar veržtųsi į Kinijos sausžemį, tai Amerika turėtų karinėmis savo jėgomis padėti Čiang Kai-šekui.

Nuodingi Londono rūkai numarino 4,000

London. — Tirsta ūkana, susimaišius su fabriku dūmais ir nuodingais garais, numarino 4,000 žmonių per paskutinį pereitų metų mėnesį.

Daugiausiai nuo tų rūkų, vadinamų "smog", mirė 45 metų amžiaus žmonija, kaip praneša sveikatinė Londono valdyba.

(Panašūs rūkai Donoro, Pensylvanijoje, 1948 metais pražudė 20 žmonių.)

Roma. — Italijos valdžia suėmė 34 vadus naujųjų fašistų, kurie vadina "socialiu italų judėjimu."

New York. — Atsidarė tiesioginis radio — telefonų susisiekimas tarp Jungtinių Valstijų ir Syrijos, esančios Mažosios Azijos.

AUSTRALIJA, FRANCIJA IR PAKISTANAS PRIEŠ BLOKAVIMĄ KINIJOS

Bijo, kad amerikinė blokada paplatintų karą Azijoje

Canberra, Australija. — Australijos premjeras Menzies pareiškė:

Pirma negu Jungtinės Valstijos pradėtų blokuoti Kinijos sausžemį, tai jos turi pilnai tartis su Australija ir kitomis šalimis, dalyvaujančiomis Korėjos kare.

Menzies pabrėžė: — Mes reikalausime tokių pasitarimų. Dėl to neabejokite.

John L. Lewis minėjo 73 metų sukaktį

Washington. — John L. Lewis, Jungtinės Mainierių Unijos prezidentas, ketvirtadienį minėjo 73-čią savo gimtadienį. Atrodė sveikas ir veiklus.

Lewis tėra vienas iš buvusių trijų didžiųjų unijinių vadų, po to kai pernai lapkrityje mirė William Green, A. Darbo Federacijos prezidentas, ir Philip Murray, CIO unijų centro prezidentas.

Lewis vadovaujama Mainierių Unija turi 475 tūkstančius narių.

Korėja. — Šiaurinės Korėjos liaudininkai sako nušovę dar du Amerikos lėktuvus.

Panaikinta kainų kontrolė kiaušiniams ir daugeliui įvairių produktų

Washington. — Valdžia ketvirtadienį panaikino kainų kontrolę kiaušiniams, vištienai, guminiams dirbiniams, gazolinui, muilams ir daugeliui kitų daiktų. Bet dar palaiko kontrolę pieniniams valgams, kurenamam aliejui, sausiesiems groseriniams valgams ir tiliams kitiems produktams.

Bet jau pereitą savaitę buvo panaikinta kainų kontrolė tūkstančiams įsokių kasdienio vartojimo reikmenų.

Dabartinis kainų kontrolės įstatymas išsibaigs balandžio 30 d., ir valdžia nereikalauja jį panaujinti.

Jau pabrangę tūl daiktai, paliusuoti nuo kainų kontrolės.

ANGLIJOS MAINIERIŲ ALGA

London. — Anglijos Mainierių Unija išreikalavo pakelti jiems algą 84 centais per savaitę. Taigi jie dabar gaus 20 su puse dolerių per savaitę.

ORAS.—Giedra ir šilčiau.

Francija kviečia anglus išvien priešintis blokada

London. — Atvykęs naujasis Amerikos ambasadorius Aldrich tarėsi su Anglijos premjeru Churchillui kariniais klausimais Azijoje.

Tuo pačiu laiku atsilankė Francijos premjeras Mayer ir užsienio reikalų ministras ir tarėsi su kitais Anglijos ministrais. Jiedu ragino Angliją stoti į bendrą frontą prieš Amerikos planus, grasinančius paplėsti karą iš Korėjos į kitus Azijos kraštus.

Mayeris ir Bidaultas, iš antros pusės, įkalbinėjo Anglijai artimiau bendradarbiauti su būsima tarptautine vakarinių Europos kraštų armija prieš komunizmą.

Pakistas sako, blokada būtų pavojingas žygis

Karači, Pakistan. — Pakistano premjeras K. Nazimuddin griežtai priešinosi amerikiniams sumanytiams užblokuoti Kinijos respubliką. Dėl to jis pareiškė:

—Jeigu Jungtinės Tautos užblokuotų Kinijos sausžemį, tati veikiausiai išplėstų Korėjos karą ir į kitus Azijos kraštus.

Pakistanui būtinai reikalinga prekyba su Kinija

Blokavimas Kinijos būtų pavojingas veiksmas, nuo kurio nukentėtų ir daugelis Amerikos draugu, o tarp jų ir Pakistanas. Nes Pakistanas nori vesti reikalingą sau prekybą su Kinija, ypač pardavinėti jai medvilnę (bovelną) mainais už grūdus iš Kinijos.

O jeigu Kinija būtų užblokuota, tai Pakistanui būtų užginta prekyba su ja.

Pakistanui tuo tarpu grėsia badas, nes sausra sunaikino daug derlių. Taigi, apart mainais gaunamų grūdų iš Kinijos, Pakistanui reikėtų dar pusantro milijono tonų kviečių, kurių jis tikisi gauti iš Amerikos. Bet jei Kinija būtų užblokuota ir paplistų karas Azijoje, tai Pakistanas jau negalėtų gauti tokios pasparties iš Jungt. Valstijų, kaip sakė premjeras Nazimuddinas.

(Pakistanas yra savivaldinė Anglijos imperijos dalis. Jis turi daugiau kaip 80 milijonų gyventojų ir ruožiuojasi su šiaurine Indija, Afganistanu ir Kinija.)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, JOHN GRUBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co., per year	\$9.00	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co., per 6 mos.	\$5.00	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

POLITINIAI JŲ JOMARKAI

KAIP PER PASTARUOSIUS keleris metus, taip ir šiemet: apie šį laiką lietuviškieji fašistai, klerikalai ir socialistai pradeda ruošti jomarkus, pavadintus Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimais.

Tie "minėjimai" ruošiami tam, kad gauti iš tamsesnės visuomenės daugiau dolerių dabartinei Lietuvai šmeižti, niekinti, taipgi užlaikymui kai kurių įstaigų, kuriose tūli lietuvių tautos priešai turi šiltas vietas.

Per sekamą savaitę čia ir ten įvyks mitingų, šaukiamų nepriklausomybės paskelbimo suvakčiai paminėti. Mitinguose liesis melai ir prakeikimai Lietuvos liaudžiai už tai, kad ji velniop pasiuntė išnaudotojus ir pati valdosi, pati lemia savo ateitį, pati yra savo krašto šeiminku, — jai ponai, fabrikantai, visokie prasaradę smetoniškieji latrai nebereikalingi.

PATĖ LIETUVOS TARYBA, 1918 metų vasario 16 d. paskelbusi Lietuvos nepriklausomybę, buvo klaida; ji buvo suorganizuota ne lietuvių tautos atstovų, bet kaizerinės okupacinės valdžios. Taryba gimė mele ir apgaulėje. Josios deklaracija taipgi buvo apgaulinga, kadangi ji rišo Lietuvą "amžiniais ryšiais su kaizerine Vokietija."

O po to, kai deklaracija buvo paskelbta, Lietuvos Taryba dūko, ieškodama Lietuvai monarcho. Ir monarchas (Urachas) buvo surastas, buvo išmokytas lietuviškai poterių kalbėti ir būty buvęs užrioglintas ant Lietuvos liaudies sprando, jei liaudis nebūtų griežtai prieš tai kovojusi, jei nebūtų spėjusi įvykti Vokietijoje revoliucija, kuri pasiuntė visus monarchus velniop.

PER TUOS 35-ris metus smetonininkai ir jų talkininkai skelbė ir tebeskelbia tą žiaurų melą, būk jie tarnavę lietuvių tautai, kuomet pati tauta ir pasaulis gerai žino, jog ta visa gauja, — smetonininkai, klerikalai ir jų bičiuliai socialistai, — visuomet buvo ir tebėra lietuvių tautos didžiausi neprieteliai.

Jiems rūpėjo ir teberūpi tik liaudies išnaudotojų interesai. Jie tarnavo ir tebetarnauja lietuvių tautos priešams. Jie ir šiuo metu, nors patys tuo netiki, skelbia tamsiems žmoneliams melą, būk, girdi, prasidėjęs karas ir su atomo bombos pagalba bus galima "išlaisvinti Lietuvą," — tik jūs, žmoneliai, duokite mums dolerių.

Tiesa, yra ir tarp jų isitikinusių, būk karas tuoj bus, Lietuva bus nusiaubta atomo ugnies, "išlaisvinta," ir atiduota jiems, kad jie galėtų ją vėl valdyti taip, kaip valdė prie Smetonos, ir krautis sau turtus.

PO ANTROJO PASAULINIO karo Lietuva atsikūrė. Miestai, miesteliai atstatyti. Lietuva padarė milžiniškus, ligi šiol tik svajotus, žingsnius pirmynžangoje. Įsikūrė, prasipletė pramonė, kokios Lietuva niekad neturėjo. Ir toji pramonė tebeauga: kas metai atsidero daugybė naujų fabriku, naujų dirbtuvių.

Suėjus valstiečiams į kolektyvinius ūkius, Lietuvos žemės ūkis aukštai pakilo ir vis tebekyla.

Kultūra ir mokslas Lietuvoje prasipletė, kaip niekad pirmiau.

Lietuva tapo apvienyta; į Lietuvą įjungtas Klaipėdos kraštas, — įjungtas jis visiems amžiams.

Žodžiu, mūsų tėvų kraštas, prie tarybinės santvarkos, progrese daro milžiniškus žingsnius pirmyn.

Ir visa tai lietuviškieji fašistai, klerikalai ir socialistai, šiandien norėtų matyti paversta į pelenus!

JIEMS, ŽINOMA, to sulaukti veikiausiai neteks, nes milžiniška žmonijos dauguma karui priešinasi, karo nenori, bet kovoja už taikos išlaikymą.

Jie viešai netgi neskelbia, kad nori karo, kad nori matyti Lietuvą nusiaubtą.

Jie tik prašo iš žmonių pinigų "Lietuvai laisvinti." Jie "laisvina" Lietuvą jau per virš dešimtą metų, bet surinkti "laisvinimui" pinigai, aukos, pasilieka "laisvintojų" kišenėse.

GALVOJANTIEJI žmonės, aišku, nedavė ir neduos šiems politiniams šarlatanams nei vieno cento.

Daugiau: galvojantieji žmonės pasakys ir kitiems, kad neduotų jiems aukų, kad neremtų jų pražūtingų darbų, bet kad stotų į progresyves žmonijos gretas ir darbuotųsi už taiką visame pasaulyje. Nes tik taikoje mūsų tėvų kraštas, Lietuva, dar gražiau galės suklestėti.

Mūsų tauta siejosi, darbuojasi dėl taikos išlaikymo.

Mūsų tauta nenori tos "laisvės," kurią siūlo fašistai, klerikalai ir socialistai, nes ji jos yra užtenkamai ragavusi.

Kas Ką Rašo ir Sako

TAIP, BUVO KLAIDA!

Tautininkų spaudoje dar vis tebemalama malimalinė apie Vliką ir "diplomatijos šefą" (ir neatsibosta jiems plėpėti apie tuos niekalus!). Aną dieną Vieni-bėje tūlas Kernius pagiria social-demokratų lyderį S. Kairį (J. Kaminską) už tai, kad pastarasis kur tai pripažinęs, kad jis ir Vlikas padarė klaidą! Pasiskaitykite:

Bet prof. J. Kaminsko straipsny "laisvinimo organizacijos klausimu" yra dar vienas prisipažinimas, daug reikšmingesnis, negu pripažinimas VLIKo senų negerovių. Tai yra prisipažinimas prie klaidingo padėties įvertinimo nuo pat VLIKo atsikūrimo Vokietijoje.

Prof. J. Kaminskas konstatuoja, kad "mes buvome optimistai: tikėjome Vakarų pergale ir laukėme tiesioginio ir greito su jais kontakto savajai bylai jiems pateikti. Optimistais buvo ir VLIKas, atsikūręs Vokietijoje, Hitleriui kapituliojant"... "VLIKo ir jo darbą skatino ir palaikė... nepalaužiamas įsitikinimas, kad išlaisvinimo nereikės ilgai laukti."

Išvertus šią citatą į tikrąją kalbą, surasime tai: Kairys - Kaminskas, Vlikas ir kiti jo kavalieriai, tikėjosi ir laukė štai ko: kai tik hitlerinė Vokietija bus sumušta, tuojau Amerikos ir Anglijos kariuomenės pradės žygiuoti į Tarybų Sąjungą. Kitais žodžiais: Amerika ir jos talkininkai pradės karą prieš Tarybų Sąjungą. Na, ir viskas bus okei!

Šituo įsitikinimu besivadovaudami, karo metu, smetoniškieji ablavukai iš Vliko pastogės skelbė savo pasakėjams: bėgkite į Vokietiją ir ten keletą savačių bei keletą mėnesių palaukite. Tuoj bus Lietuva "išlaisvinta" ir jūs grįšite į savo šiltas vietas, į savo dvarus, į savo bankus ir vėl laisvai kalį lupsitė darbo žmonėms!

Po to, kai Hitlerio armijos buvo sumuštus, Vokietija pasidavė, tai pats Vlikas, būdamas Vokietijoje, skelbė: tuoj, tuoj prasidės karas, — atomo bomba nusiaubs Lietuvą ir ji bus "išlaisvinta," o mes grįšime namo.

Netenka aiškinti, jog visa tai buvo durnių pasaka. Dabar, kaip matome, Kairys - Kaminskas prie atliktų kvailių jau prisipažinęs.

Kernius rašo, jog tik vienas "diplomatijos šefas" buvo razumnas. Jis sakė "kitai". Tuo gi šefu yra Lozoraitis, kuris nešiojasi kišenėje "Kvartų akty". Smetonos paliktą, — akty, kuriuo Smetona įgaliojo jį užimti Smetonos (kai šis sužlugęs) vietą.

Na, ir dabar, tebeverda tarp jų armijeris, Vlikas nepaisytų nei "šefo," nei jo pasiuntinių, deja, pastarieji kontroliuoja pinigus, Lietuvai priklausantiems, bet tebesančius Washingtono.

DEPRESIJA JAPONIJOJE

Elta paduoda žinią iš Londono "Financial Times" apie ekonominę padėties sunkumą Japonijoje. Lietuvos žinių agentūra rašo:

Laikraščio "Financial Times" Tokio korespondentas atkreipia dėmesį į neseniai Osakos prekybos rūmų padarytą pareiškimą, kuriame sa-

koma, kad laikotarpis tarp 1953 metų sausio mėnesio ir kovo mėnesio Japonija atsidurs pramonės krizės akivaizdoje. "Pirmieji besitartinančios krizės požymiai, — sakoma pareiškime, — jau matyti daugelyje pramonės šakų. Paskolų prašoma, daugiausia, siekiant išeiti iš sunkios padėties ryšium su nepaliamamu nepadarytų prekių kiekiu didėjimu, o ne komerciniam aktyvumui išplėsti. Nepaprastai žema piniginių lėšų paklausa šiuo metu laikui yra dar vienas šios tendencijos įrodymas. Lėta piniginių lėšų apyvarta ir grynųjų pinigų įplaukų sumažėjimas darosi beveik chroniški, nors metalurgiją ir elektros pramonę tas, matyti, iki šiol mažiau palietė, negu kitas pramonės šakas. Visų sunkiausiai yra smulkiesiems įmonininkams, kurių dėl grynųjų pinigų stokos labiau pasidaro priklausomi nuo asmenų, neteisėtai išduodančių pinigines paskolas."

Kitame pranešime laikraščio "Financial Times" Tokio korespondentas pateikia Japonijos ekonominio biuro pranešimą, liudijantį, kad Japonijos eksportininkus Pietryčių Azijos rinkose ištumia Vakarų Vokietijos eksportininkai. Šiuo metu Vakarų Vokietijos eksportas į Pietryčių Aziją viršijo didžiausią prieškarinį lygį, pasiektą 1936 metais. Vakarų Vokietija ištumia Japoniją ypač eksportuodama tokias prekes, kaip mašinos ir trąšas.

KODĖL JIE JŲ TAIP GALISI?

Rašydamos apie žalojotų ir šnipų teismus Pragoje ir kitur, kanadiškieji Liaudies Balsas primena, jog dėl tų teismų komercinė spauda kelia didelį triukšmą, — ypatinai dar ir dėl to, kad vienuer bei kitur, buvo suminti keli žydų tautybės asmenys, kaip šnipai. L. Balsas dėl to, tarp kitko, šitaip pasisako:

Išeiti, kad atžagareiviams pagailo komunistų. Bet mes žinome, kad jie jų negaili. Jungtinės Valstijos, kur daugiausia triukšmo keliama, įkalinio dešėkus komunistų vadų. Tenai kišami į kalėjimus net tie, kurie gina juos teisime. Tik šiomis dienomis nu teisė 13 komunistų vadų, būk tai už suokalbį mokinti amerikiečius nuversti dabartinę valdžią. Tenai taipgi nusmerkti mirtin du žydai, būk tai už suokalbį šnipinėti Tarybų Sąjungos naudai. Niekad atžagareiviai neparodė susirūpinimo, kad Rosenbergai gali būti nužudyti visai nekalti.

Tad kodėl jie verkia komunistų ir žydų kitur? Todėl, kad kitur užmynė ant skaudžios vietos — pačiuo imperialistų agentus ir pašalin juos iš atsakomųjų vietų, o kai kuriuos gal ir visai pašalins, kaip šnipus ir kriminallistus. Kas tuomet duos informacijos? Kas tuomet kėsinsis ant liaudies lyderių gyvybės? Kas tuomet organizuos maistus, sabotažą ir kita, kuomet jų nebebus?

Pagaliau užgirtas algų pakėlimas

Algų Stabilizacijos Rastinė, pagaliau, užgyrė Bethlehem Steel Shipyard, Hoboken, N. J., darbininkų ir kompanijos padarytą sutartį.

Toji sutartis užtikrina darbininkams 18 centų į valandą algas pakelti. Bet tas pakėlimas buvo padarytas 1952 metais. Tai dabar vėl teks kompanijai ir uni-jos atstovams tartis dėl naujos sutarties.

IŠ UNIJŲ VEIKIMO

Reikalau didesnių algų

CIO prezidentas Reuther ir ADF prezidentas Meany pranešė J. V. prezidentui Eisenhoweriui, kad algų kontrolei pasibaigus teks peržiūrėti tūli kontraktai ir veikiausia teks reikalauti didesnių darbininkams algų.

Jie murodo, kad šimtai tūkstančių darbininkų dėl algų kontrolės negavo iki šiol tinkamų algų. Jie būnuskriauti.

Kitos unijos taipgi kalba apie kontraktų peržiūrėjimą ir žada algų klausimą apsvastyti.

Išsikovojo algų pakėlimą

Detroito didžiųjų maisto marketų patarnautojai išsikovojo penkių centų į valandą pakėlimą, sergant užmokėti už šešias dienas ir kitus pagerinimus.

Jie priguli prie ADF Retail Grocery & Food Clerks lokalo 876.

Žydas ir negras davė ADF pradžia

ADF prezidentas Meany, skelbdamas Brolybės Savaitę, atžymėjo, kad žydų kilmės Samuel Gompers buvo Amerikos Darbo Federacijos įkūrėjas, o negras, Gradison avrdu, pasiūlė Ame-

rikos Darbo Federacijos vardą, kuris buvo ir užgirtas.

Unijų suvažiavimas tada įvyko Pittsburghe, kur ir nutarta įsteigti Amerikos Darbo Federacija. Gradison buvo vienos unijos delegatas.

Diskriminuoja negrus unijos rinkimuose

Michigan Worker pastebi, kad ADF Namų Statymo unija praktikuoja rinkimuose diskriminaciją.

Šios Unijos rinkimuose vadai perša visus kandidatus baltus. Jie nenori įsileisti nei vieno negro, nors yra daugelis pasižymėjusių ir toms vietoms tinkamų negrų.

Tabako darbininkai ruošiasi streikui

Chicago. — 800 tabako išdirbinių išvežiotųjų, darbininkų ir salesmanų nubalsavo už streiką parėmimui savo reikalavimų. Darbininkai priklauso lokale 761, AFL Teamsterių Unijoje.

Unijos pareigūnas Daniel Colocio sakė, klausimas eina apie algų pakėlimą ir kitokias naudas darbininkams. Lokalo 761 sutartis su Association of Tobacco Distributors pasibaigė gruodžio 31 d. Minėta

asociacija atstovauja 32 urmines krautuves.

Diskriminuoja restoranų darbininkus

Viešbučių ir restoranų darbininkų unijos lokalo 705 sekretorius Louis Koenig teigia, kad daugelis Detroito restoranų ir viešbučių savininkų diskriminuoja negrus ir kitų rasinių darbininkus ir kartu skelbia, kad jiems trūksta darbininkų.

Reikalauja didesnių algų

Nitro, W. Va., tekstiliečiai darbininkai paskelbė streiką prieš Viscose, Co., kuri atsisako pakelti jiems algas.

Ta pati kompanija kituose miestuose sutiko pakelti algas, bet šiame miestelyje atsisako tą patį padaryti. Du šimtai darbininkų pietuoja darbavietę.

Kritikuoja apsigynimo sekretorių

Geležinkelių darbininkų unijos organas Labor kritiškai pastebi, kad naujasis apsigynimo sekretorius Wilsonas ir jo žmona kartu turi įvairių kompanijų sėrų ir bonų net už penkis milijonus dolerių, bet tuo pačiu kartu federalių apsigynimo bonų teturi tik \$79,000 vertės.

DU PIRMIEJI LIETUVIAI IMIGRANTAI

Atsiminimai iš pasikalbėjimų su pirmaisiais mūsų tautos atėjūnais į šią šalį, kurie čionais atvyko 80 ar 90 metų atgal.

Aišku, kad šiais laikais nėra nei vieno iš pirmųjų imigrantų gyvo mūsų tarpe. Dar veikiausia mažai čion randasi gyvų ir iš jų vaikų.

Man yra labai džiugu, kad as turėjau praetyje progą supažinti su dviem ilgaamžiais lietuviais, kuriais buvo Jonas Kulbokas ir Simonas Bartuška. Jie abu iš Lietuvos paėjo nuo Marijampolės. Kadangi ir aš paeinu nuo to krašto, tai man tekdavo su jais susieiti ir pasikalbėti.

Norint ką nors apie tuos mūsų tautos pirmuosius imigrantus pažymėti, tai matosi reikalinga pabrėsti apie jų charakterius. Jonas Kulbokas atvyko į šią šalį dar prieš 80 metų, į Pittston, Pa. Jis ten surado jau apsigyvenusias tris lietuvių šeimas, kurių jis suminėdavo pavarde, bet jų jau ir tuom laikui nebuvo gyvųjų tarpe.

Kulbokai turėjo tris sūnus ir vieną dukterį. Jų jauniausias sūnus buvo kelias metais už mane vyresnis, su kuriom man teko draugauti prieš 40 metų.

Du metai atgal man teko aplankyti Duryca, Pa., miestelį, kur seniau visa jų šeima gyveno, tai teko sužinoti, kad ir Kulbokai visi sūnus yra mirę.

Kada su seniu Kulboku tekdavo pasikalbėti, tai paaiškindavo, kokiose sąlygose turėjo gyventi pirmieji lietuviai atejūnai. Jų visų užsiėmimas buvo anglies kasyklose. Jie ten dirbo nuo 10 iki 12 valandų per dieną. Mokestį uždirbtą gaudavo syki į mėnesį. Didžiųjų jie gyveno kompanijų pastatytose stubose. Maistą, drapanas ir kitas reikmenis gaudavo kompanijos krautuvių, kuriai jie dirbo. Ir tik tada tuo galėjo naudotis, jei turėjo gana uždirbę. Krautuvių darbininkas visuomet padirždavo į knygas.

Ten tomis privilegijomis galėjo naudotis tikimai mainieriai. Pagelbininkai lėberiai tokių teisių neturėjo. Lėberiams kompanijos nei algos nemokėjo. Jų likimas priklausė nuo jų mainierio. Mainierys, gavęs

algą, pats atmokėdavo savo pagalbininkams. Mainieriai galėjo turėti po du lėberius.

Tik daug vėlesniais laikais kompanijos pradėjo ir lėberiams atskirai algas atmokėti. Dar ir man yra atmenama, kai lėberių algos priklausė nuo mainierių malonės. Kiek mainierys apskaičiuodavo, tiek atmokėdavo.

J. Kulbokas buvo bemokslis žmogus, bet jis buvo laisvų pažiūrų. Jis buvo malonus ir visiems draugiškas. Bet lietuviškam bent kokiam judėjime nepriklausė. Jis visą laiką gyveno kompanišką stuboj. Jo išvaizda buvo — tipiškas jankė. Rausvas veidas, balti, kai sniegas, plaukai.

Jo būdas ir elgsena skyrėsi labai daug už vėliau atvykusius lietuvių. Pinigų jis netaupė. Pavyzdgingiau jis apsirėdydavo ir visu kuom sportiškiau mylėjo gyventi. Eidavo su žmona tankiai į teatrų-judžius.

Reikia net stebėti jo ištvermę, nes jis visą savo ilgą gyvenimą veik iki pat mirties dirbo mainose. Jis mirė 25 metais atgal, turėdamas virš 80 metų amžiaus.

—0—
Šimonas Bartuška buvo daug senesnis. Jam iš Lietuvos prisiejo pabėgti, nes jam grėsė kartuvės, kai jo sukilėlių vadui prieš Rusijos valdžią. Kada 1862 metais buvo sukilimas, vadinamas lenkmečiu, kai lenkai kovojo už jų nepriklausomybę, tai sykiu ir lietuviai buvo kovon įtraukti.

Kada man su velioniu Bartuška tekdavo pasikalbėti apie pergyventą jo praeitį šiame krašte, kokiose sąlygose tada reikėjo čionais gyventi, tai jis atsakydavo: tai žinai, vaikel, kad nebuvo taip, kaip dabar yra, bet duonos ir lašinių užteko, o kai kada gaspadinė ir kumpi išvirdavo. Na, tai ko daugiau reikėjo?

Bartuškai kuo mažiausia norėjo kalbėti apie šio šalį pergyventas aplinkybes. Jo kalba vis nukrypavo apie pergyventas kovas Lietuvoje su rusais. Jis sakydavo, kad jis buvo pulko vadu ir net generolu. Syki buvo toks atsitikimas, kad rusas kareivis Marijampolės mieste nuo arklio mojos jam su-

kardu galvą nukirsti, bet jis gabiai išsisuko ir, kaip traukė su kumščia į kareivio ausį, tai rusas nukrito nuo arklio negyvas, o jis pasigriebęs jo kardą dar du kareivius nudėjė.

Kadangi jis buvo bemokslis, tai sunku buvo įsivaizduoti, kad jis galėjo užimti vadovystę ir net kaip generolas. Bet kai pažvelgdavai į jo dvigubą ūgį ir tą galingą kumščia, kuri ne kiek buvo mažesnė už vidutinio vyro galvą, tai leistina buvo manyti, kad su ja buvo užmuštas kareivis.

Užklausus, kodėl jie tą "vainą" pralaimėjo, tai jis už tai apkaltino vadovybę, kad nebuvo gana tinkamai prisirengę. Jis sakydavo, kad jiems viskas gerai vyko ir jie visur išdėjo viršų prieš rusus, kol turėjo užtenkamai amunicijos. Jiems rusus besivejant išsibaigė ant syk kulkos ir šratai. Parako, sakė, dar jie turėjo. Tada jie ėmė iš visur rinkti špižinius puodus. Daugė į smulkias šukes, kimšo į sautuvus ir saudė. Bet kad tais laikais rusai kareiviai turėjo visi užsisėlę didelės barzdas, tai išsautos šukės tik barzdas jiems nukapodavo, bet mažai pakenkdavo.

Na, o kada jų "vainą" buvo pralaimėta, tai jam, kaippo vadi, grėsė kartuvės, tai jis išbėgo į Amerika. Jis mirė su laukę 90 metų amžiaus, 30 metų atgal.

Reikia manyti, kad tų laikų sukilėliams trūko mokytų vadų. Gal reikėjo užimti vadų vietas drašiams ir tvirtiems vyrams, tokiems, kaip kad buvo Bartuška.

Atmenu, kaip apie tai kalbėdavo mano seneliai, kurie pergyveno tuos įvykius. Jie pasakodavo, kad radosi ir kunigų, kurie ėmėsi vadovauti sukilėliams. Ir agitavo kaimiečius stoti į sukilėlių pusę. Pasakodavo, kad jų obalsis buvo toksai. Jie dainuodavo: "Kai vainą laimėsim, tai ponais arsim ir akėsim, o jaunoms panaitėms vagas varinėsim."

Tai rodos nepaprastai linksni. Ir jei taip buvo, tai tie kunigai veidmainiškai dainavo. Mės gerai žinome, kad kunigai nei tais laikais, nei dabar prieš ponus nekovoja.

V. Globičius.

LITERATŪRA IR MENAS

Latvių Liaudies rašytojas Andrejis Upytis

Tarybų Latvijos liaudis ir visa tarybinė visuomenė su pagarba mini vieno iš didžiausių latvių tautos rašytojų Andrejo Upyčio vardą. A. Upyčio įvairiapusė literatūrinė kūryba yra didelis įnašas į latvių ir visą daugiatautę tarybinę literatūrą. Už vieną iš visų vertingiausių rašytojo romanų „Žalioji žemė“ A. Upyčiui 1946 m. buvo suteikta Stalininė premija.

A. Upyčio gyvenimas ir literatūrinė veikla artimai susijusi su latvių darbininkų klasės revoliuciniu judėjimu, su kova už tarybinės santvarkos sukūrimą Latvijoje.

Gimęs 1877 m. gruodžio 5 d. neturtingo valstiečio šeimoje, jau iš pat mažens A. Upytis susidūrė su socialine neteisybe, su gyvenimo sunkumais.

Turėdamas 19 m. amžiaus, būsimasis rašytojas Rygoje išlaikė eksterno egzaminus, įgyja mokytojo teises ir iki 1908 metų dirba mokytojo darbu Rygoje.

Būdamas vos 15 metų amžiaus, A. Upytis parašo pirmuosius literatūrinius bandymus, kurie išspausdinami to meto latvių spaudoje. Nuo to laiko prasideda sunkus, bet kartu ir labai vaisingas didžiojo latvių rašytojo literatūrinis kelias. A. Upytis, pradėjęs nuo nereikšmingų poetinių bandymų, tam tikrą duoklę atidavęs buržuazinei literatūrai, palaipsniui, nuosekliai artėja į realizmą, kol pagaliau 1905 metais tvirtai ir negrįžtamai įsijungia į proletariato revoliucinį judėjimą, greta pirmojo latvių proletarinio poeto E. Veidenbaumo ir J. Čainio tampa latvių darbininkų klasės minčių ir troškimų reiškėju. Mokydamasis iš rusų klasikų, ypatingai iš Maksimo Gorkio, A. Upytis 1907 m. pradeda rašyti romaną trilogiją „Robežnieki“, kuriame jis vaizduoja revoliucines darbo valstiečių kovas. A. Upytis išjuokia reakcijos ramsčius — protestantų pastorius ir katalikų kunigus, pabrėžia katalikiško klero antilaudinį pobūdį, parsidavimą carui ir dvarininkams.

1911 m. rašytojas pradeda kurti draminių kūrinių trilogiją, kurioje pavaizduoja tolesnę proletariato kovą po 1905 m. revoliucijos, demaskuoja darbininkų judėjimo išdavikus.

Aktyviai vystrydamas poezijos, prozos ir dramaturgijos žanrus, A. Upytis tuo pat metu didelį darbą nudirba literatūrinės kritikos žanre ir publicistikoje. Jo, kaip kritiko, vardas žinomas jau prieš 1905 m. revoliuciją, bet ypač jis išgarsėja 1905 m. „Austrumo“ žurnale spausdinamais straipsniais, kuriuose kovoja už realizmą literatūroje. Vėliau rašytojas išleidžia savo kritikos darbų dvitomeį, o taip pat duoda stambią literatūros mokslo knygą „Naujausios latvių literatūros istorija.“

Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, A. Upytis pasitraukia į Rusijos gilumą. Bet greitai jis perkliamas į Estiją, vėliau į Rygą. Vasario revoliucijos metu Rygos darbininkai išrenka A. Upytį Rygos darbininkų deputatų tarybos nariu, kur jis su kitais draugais kovoja už buržuazinės revoliucijos paverimą socialistine revoliucija.

1917 m. antroje pusėje vokiečių armijai užėmus Rygą, A. Upytis suimamas ir iš kalėjimo jį paleidžia tik 1918 m. Kai pagaliau latvių raudonųjų šaulių pulkai išvaduoja Rygą, 1919 m. pavasarį išsipildo latvių liaudies, o taip pat A. Upyčio svajonė: sukurama Tarybų Latvija. Didis latvių rašytojas-revoliucionierius su įkarščiu įmisi organizacinio darbo, dirba švietimo komisariate, aktyviai dalyvauja periodinėje tarybinėje spaudoje. Tuo metu jis parašo stambų literatūros mokslo veikalą „Proletarinis menas“. Buržuazijai paskandinus kraują latvių liaudies laimėjimus, A. Upytis pasitraukia į Rusijos gilumą, iš kurį gimtąjį kraštą grįžta 1920 m.

Buržuazinė Latvijos valdžia areštuoja A. Upytį. Tik ryžtingas latvių liaudies masių protestas išgelbsti rašytojo gyvybę, ir jis pagaliau išleidžiamas iš kalėjimo.

Jeigu Latvijos buržuazija per dvidešimt su viršum metų nesugebėjo sunaikinti latvių pažangiosios literatūros, tai čia neabejotinai yra nemažas ir A. Upyčio nuopelnas. Pažangieji latvių rašytojai palaikė glaudžius ryšius su A. Upyčiu.

A. Upyčio kūriniai didelį teigiamą poveikį turėjo jauniems demokratiniams lietuvių rašytojams buržuazinės reakcijos laikais. Nors stambesnių kūrinių nebuvo galima išleisti lietuvių kalba, bet latvių liaudies rašytojo pažangios mintys, jo realistinis stilius buvo atidžiai sekamas ir iš jo mokomasi. Rašytojus džiugino ir tai, kad A. Upytis kai kuriuose savo kūriniuose su užuojauta ir teisingai pavaizdavo lietuvių liaudies darbo žmones.

1940 m., Latvijoje atkūrus tarybinę santvarką, susidarė sąlygos A. Upyčiui išsitiesti visu žūgiu, vėl įsijungti į socializmo statymo darbą. Jo iniciatyva suorganizuojama Latvijos tarybinių rašytojų sąjunga, žurnalas „Karogs“ ir literatūros laikraštis „Literatūra un Mokslo.“

Didžiojo Tėvynės karo metu A. Upytis pasitraukia į Tarybų Sąjungos gilumą, apsigyvena netoli Kirovo miesto. Karo metu jis nudirba didelį kūrybinį ir organizacinį darbą, parašo ir išleidžia eilę novelių, dramų ir sukuria savo įžymųjį romaną „Žalioji žemė“. Šiame romane rašytojas pavaizduoja latvių liaudies gyvenimą praeito šimtmečio paskutiniame ketvirtyje, kai vietoje mirštančio feodalizmo ima augti kapitalizmas, dar labiau apnuogindamas socialinius prieštaravimus. Romane labai ryškiai pavaizduojamas latviškosios buoijos išaugimas, kuri pasiutusių įnirtimų ėmė išnaudoti darbo žmogų.

Pereitais metais rašytojas baigė kurti vieną iš pačių stambiųjų ir reikšmingųjų kūrinių — romaną „Pragiedruliai“, kuriame istoriškai vaizduojamas latvių tautos proletariato klasinis sąmonėjimas pereito šimtmečio devyniasdešimtais metais ir jo įsijungimas į kovą prieš kapitalistinę priepauidą. Šiame veikale A. Upytis meistriškai ranka nutapė pačius ryškiausius latvių darbininkų klasės kovos prieš išnaudotojus paveikslus. Čia ypač stipriai parodytas glaudus ryšys tarp latvių ir rusų tautų proletariato, proletarinų jėgų telkimas į vieną marksistinę revoliucinę partiją. Kartu su tuo romane aštriai demaskuojamos reakcinės jėgos, nepaprastai stipriai išryškinama klasių kova miesto sąlygomis.

Labai dideli A. Upyčio nuopelnai latvių literatūrai. Vien jo rinktiniai raštai sudaro 25 stambius tomus. Bet liaudies rašytojas, nežūrint savo senovo amžiaus, kupinas jėgų ir kūrybinių užmo-

Tekina

Tekina, tekina vasarėlė
Jau pabėgti nuo mūs pasikėlė,—
Saulės mostai gaiviais spinduliais
Naujo grožio į daržą neskleis.

Nuo šalnų greit nuytė—mirs gėlės,
Dūks aplinkui šiaurys čia išėles,
Rūscią dainą girdėsim visi,
Ir diena nebebus taip šviesi.

O ilgėsis širdis naujo ryto,
Tokio pat, kaip pavasarį švito,—
Tokio pat—su nauja atgaiva,
Kad būt žemė graži ir gyva.

Ir prakeiks gi širdis šiaurį vėją,
Kam jis nuotauka rūscią tesėja,
Ir į kovą prieš jį išstos,—
Nežiūrės nei jo galios tvirtos.

Ir tik lauks vėl pavasario naujo,
Kad gabentų galvėsno jai kraujo,
O tada—vėl ji džiaugsis smagi,—
Pražydės ir žiedeliai margi!

Stasys Jasilonis.

Šiomet minėtinos didžiųjų žmonių sukaktys

Šių dienų kovotojai už taiką supranta tai, kad suartinimui tautų į glaudesni bendradarbiavimą reikia vienai tautai kitą geriau pažinti. Tenka vienai tautai pažinti kitos tautos kultūrą, tenka vienai tautai pažinti kitos tautos mokslo ir kultūros piliorius, didžius žmones, atlikusius kultūros bare žymius darbus.

Dėl to Pasaulinei Taikai Išlaikyti Tarybos Veikiantysis Komitetas, savo posėdyje, įvykusiame Vienoje, nutarė raginti kultūringąjį pasaulį, kad jis šiomet minėtų šešių didžiųjų vyrų sukaktis.

Kas tie šeši?
Jose MARTI, Kiubos (Cuba) rašytojas ir kovotojas už to krašto nepriklausomybę,— sausio 29 dieną sukako lygiai 100 metų nuo jo gimimo. Marti krito 1895 metais revoliuciniame išstojime prieš ispaniškus prispaudėjus.

VINCENT VAN GOGH, žymus holandų tapytojas-piesėjas,— kovo 30 d. sukaks 100 metų nuo jo gimimo.

RABELAIS, garšus francūzų rašytojas, humanistas,— balandžio 9 dieną sukaks lygiai 400 metų nuo jo mirties.

CHU YUAN, Kinijos liaudies poetas ir patrijotas,— gegužės 5 dieną sukaks 2,200 metų nuo jo mirties.

KOPERNIKAS, lenkų kilmės astronomas,— gegužės 23 dieną sukaks 410 metų nuo jo mirties (Nebuvo galima atžymėti 400 metų jo sukaktį dėl karo, todėl dabar jį yra atžymima).

EMERSON, žymusis Amerikos moralistas-straipsnių rašytojas ir demokrat,— gegužės 25 dieną sukaks 150 metų nuo jo gimimo.

Kaip matome, šeši vyrai, atstovaujantys tautas, šešias šalis, skirtingas epochas,— visi atlikę didžiųjų darbus ne tik savo tautai, o ir pasauliui.

Su kiekvienu jų verta susipažinti, nes tai padės giliau suprasti tos tautos, kuriai jie kūrė, tos gėdynės, kurioje jie gyveno ir kūrė, buitį, gyvenimą ir kultūrą.

R. M.

Dėl konkurso scenos veikalų rašytojams

LMS Centras gerai pasielgė, paskelbdamas konkursą scenos veikalų rašytojams.

Kaip žinia, skiriamos keturios kuklios premijos—dovanos: geriausios dramos ir geriausios komedijos rašytojams bus duodama po 100 dolerių premija, gi po 50 dolerių premijos bus skirtos už geriausią parašytą antraeilinę dramą ir antraeilinę komediją.

Su 1954 metų sausio 1 d. bus žinoma, kas laimėjo premijas.

Man rodosi, vertėtoje tą laiką paskubinti, priartinti, kad mūsų dramines grupės-rateliai būtų galėję jau sekama rudėnį imtis už veikalų ir juos mokyti.

Jei yra galima, reikėtų tai pataisyti.

Dabar tenka kviesti rašytojus, kad jie stotų į konkursą. Juo daugiau rašytojų įsitrauks, tuo bus gereshė nauda visam reikalui, nes iš didesnio veikalų skaičiaus bus galima padaryti tinkamesnį pasirinkimą. O tai reikš praturtinimą mūsų scenos veikalų repertuaro.

R. M.

Kas turite?

Prieš virš 30 metų parašiau pjesę „Spartakas“, kuris 1921 metais buvo suvaidintas Brooklyne.

Po kiek laiko, prašant LMS vadovybei, tą pjesę trumpinau, „lengvinau“, gi B. Šalinaitė-Sukackienė parašė muziką keletui dainų, įkėrgtų į „Spartaką“. Tuomet LMS išleido jį knygoje (Tenka priminti, kad spausdinant, buvo palikta klaidų, praleidimų).

1921 metais „Spartaką“ vaidinant, jis nebuvo atspausdintas,— vaidintas iš mašinėlės atmuštų lakštų, kurių buvo arti 30. Pas mane pasiliko tik viena kopija. Tačiau, besikraustant iš vietos į vietą, ji man dingo.

Jei tūli, 1921 metais „Spartake“ vaidinusi, turi šios pjesės kopiją, ir jei jie man galėtų ją paskolinti, būčiau didžiai dėkingas.

Rojus Mizara.

Jų. Kasmet iš po jo plunksnos tarybinė liaudis sulaukia naujų ir labai reikšmingų kūrinių. Jis toliau tęsia didelį literatūros mokslo darbą.

J. Šimkus.

Diskusijos dėl džiazinės muzikos

Praėjusį sekmadienį Kultūriniame Centre, Richmond Hill, N. Y., Mildred Stensler davė paskaitą apie džiazinę (jazz) muziką. Ten pat buvo pakviesti (i „round table conference“) pasisakyti — smuikininkas Jonas Velička, pianistas ir kompozitorius Frank Balevičius, dainininkė Suzana Kazokytė, taipgi dainininkas Leon Yonikas,— apie tai, kas paakstino juos siektis muzikinio meno.

Buvo diskusijų, pasisakymų ir iš publikos. Buvo ir muzikinė programa, kurią atliko pianistas Balevičius, smuikininkas Velička ir dainininkas Yonikas. Popietis praėjo jaukioje nuotaikoje.

Tuo pačiu kartu, Manhattane, New York Times salėje, įvyko jaunų žmonių, dar nepasiekusių 20 m. amž., diskusijos taipgi dėl džiazinės ir klasikinės muzikos. Tam forumui vadovavo žymus muzikos kritikas Olin Downes.

Kaip pas mus, taip ir ten, diskusantų tarpe buvo pasidalinimas: vieni sakė, jog džiazinė muzika yra okei, kiti ją smerkė, stodami už klasikinę muziką.

N.

‘A Lantern for Jeremy’ — puiki novelė

1952 metais žurnalas „Masses & Mainstream“ išleido V. J. Jerome parašytą novelę „A Lantern for Jeremy“ (Lietuviškai, atseit, bus: „Žibintas Jeremiui“).

Tai nepaprastai įdomi, pilna šilto humanizmo, apie 300 puslapių novelė, parašyta gražia kalba, su giliu patosu (jausmu) aypsaka.

Tai novelė apie žydų kilmės berniuką, augantį pas savo tetą ir dėdę (odos darbininką) viename nedideliame Lenkijos mieste.

Autorius lengvai, bet tiesiog poetiškai, vaizduoja berniuko gyvenimą: jo pradėjimą pažinti pirmiausiai siaurute, jį supančią aplinką, bet ilgainiui, gyvenimo bangu blaškomas, pradeda jis pamatyti platesnius horizontus, pradeda suprasti klasių kovą ir visuomenines neteisybes.

Šiuo metu šios gražios novelės autorius, V. J. Jerome, yra vienas tų 13-kos, kuriuos teisėjas Dimock nuteisė kalėjimui, einant Smitho įstatymu.

V. J. Jerome—gabus literatas, gabus kritikas, pats kilęs iš Lenkijos ir jaunas atvežtas į Ameriką, kur jis įsijungė į darbininkų judėjimą.

Kurie skaitote angliškai, išgykite šią puikią novelę. Pasiėmę į rankas, nenorėsite išleisti, kol ją perskaitysite.

N.

Pietų Amerikos lietuvių menininkų albumas

Praėjusių kalėdų švenčių proga mano giminės, Kazys ir Onutė Bruoziai, gyvenanti Argentinoje, atsiuntė malonią dovanėlę, *Lietuvių Liaudies Teatro Albumą*. Tai stebėtinai žavingas iš meno veiklos kūriny.

Albumo telpa daugybė meno mėgėjų paveikslų, tarp kurių „figuroja“ ir mano giminės, Kaziukas su Onute, kai po gabus teatro vaidylos ir meno veikloje aktyvistai.

Meno centrai paskirstyta į tris sritis: Argentina, Urugvajus ir Brazilija. Skyriniai pradėdami aprašymais tų kraštų lietuvių meninės ir kultūrinės veiklos. Telpa šimtai meno mėgėjų paveikslų bei paveikslų to laiko chorų ir teatralių rėlių. Albumas išleistas Argentinoje 1940 metais.

Albumo pradžioje žymima, kad į Pietų Ameriką lietuviai pradėjo masiniai iš Lietuvos emigruoti 1927 metais, vadinasi, po to, kai Smetona su Plechavičium smurto jėga nuvertė liaudišinkų social-demokratų valdžią ir įsteigė fašistinį režimą.

Lietuvos artojų sūnūs ir dukros, kaip nuo kokios pavietrės, šalinosi nuo fašizmo ir keliavo į kitus kraštus, kur tik emigracija nebuvo aprubežiuoja. Jeigu tuo laiku iš Lietuvos išeivija būtų teisingai apskaitliuota, tai gal tada daugiau žmonių apleidė Lietuvą, negu po antro pasaulinio karo.

Albumo pradžioje rašoma:
„Pirmoji lietuvių pėda La Platos pakrantėje buvo pastebėta arti šimtas metų (Tasą 4-tam puslap.)“

IŠ LIETUVOS

Kolūkinės gamybos
mechanizacija

Šiaulių rajono kolūkiuose suvedami žemės ūkio metų rezultatai. Jie liudija apie išaugusį kolūkinės gamybos mechanizavimą. „Laudies kolūkio“ kolūkyje dirba dvi šiaulių MTS traktorinės brigados, kurių galingumas siekia 300 arklio jėgų. Kolūkis turi automašinas, daug vidaus degimo variklių.

Augant kolūkinės gamybos mechanizavimui, sudarytos sąlygos išplėsti pasėlių plotams, pakelti derlingumą, palengvinti kolūkiečių darbą.

Didelę apimtį įgijo daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimas gyvulininkystėje. Fermose veikia automatinės girdyklos, nutiesti siauri bėgiai pašarams pristatyti. Mechanizuoti visi pašarų paruošimo darbai.

Kolūkiečių saviuokla
Vilniaus teatro scenoje

Lietuvos TSR Dramos teatre įvyko Vilniaus srities meninės saviuoklos apžiūra. Joje dalyvavo 75 kolektyvai su 1,200 dalyvių. Dalyvių tarpe — kolūkiečiai, darbininkai, moksleiviai.

Apžiūra prasidėjo Anykščių rajono Molotovo vardo kolūkio meninės saviuoklos kolektyvo pasirodymu. Kolūkiečiai teatro scenoje parodė J. Baltušio pjesę „Gieda gaidėliai.“

Apžiūra užtruko tris dienas.

Kalkių degyklose

Akmenės kalkės plačiai žinomos visoje respublikoje. Kas nori akivaizdžiai pamatyti senosios ir naujosios pramonės kontrastus, tenųvysta į Akmenę. Fabrikuose esti taip: seni primityvūs užsienio firmų įrengimai išmetami laukan, kaip geležies laužas, jie perlydomi metalo gamyklose. Akmenės kalkinėje gi išliko senosios pusiau medinės sukrypusios pajudodūsios kalkių deginimo krosnys, iš tolo primenančios kaimo malūną.

Čia pat — naujosios, tarybinės krosnys-gražuolės, aukštos, plačios, aprūpintos įvairiausiais iškrovimo-pakrovimo mechanizmais. Darbas kalkinėje seniau buvo ne iš lengvųjų: tekdavo ant savo pečių tampyti kalkakmenius, dusti nuo nepakeliamo karščio prie krosnių. Dabar žmogų pavaizduoja elektra, mechanizmai, tereikia juos prižiūrėti ir valdyti.

Pasikeitė ne tik įmonės, bet ir pačių darbininkų gyvenimas. Seniau kas rytas tekdavo klampoti moliniu keliu iš Akmenės miestelio ligi fabriko 7 kilometrų. Dabar prie kalkinės išaugo savas miestelis — su mokykla, vaikų darželiu ir lopšeliu, kinu, klubu, parduotuvėmis ir tt.

Pasikeitė ne tik įmonės, bet ir pačių darbininkų gyvenimas. Seniau kas rytas tekdavo klampoti moliniu keliu iš Akmenės miestelio ligi fabriko 7 kilometrų. Dabar prie kalkinės išaugo savas miestelis — su mokykla, vaikų darželiu ir lopšeliu, kinu, klubu, parduotuvėmis ir tt.

Mokslinio tyrimo institutas

Statybinių medžiagų gamyklų statyba ir rekonstrukcija, naujų medžiagų gamyba, žaliavų išteklių tyrinėjimas, įvairūs patobulinimai, kuriuos pateikia darbininkai ir inžinieriai, vis labiau reikalauja mokslinio apibendrinimo, tuo labiau kad šiame penkmetyje statybinių medžiagų pramonė bus plečiama dar žymesniu mastu. Ryšium su tuo Lietuvos TSR Statybinių medžiagų pramonės ministerija nutarė sukurti Vilniuje statybinių medžiagų mokslinį tyrimo institutą. Jis turės savo laboratorijas, eksperimentines dirbtuves. Daugelis mokslininkų specializavęsi šiose srityje, o ir inžinieriai turės galimybę dirbti mokslinį darbą.

Naujo mokslinio centro sukurimas rodo, kaip daug dėmesio skiria vyriausybė šiai pramonės šakai.

Gerai ir negerai Floridoje

Miestai ir rezidencijos

Floridoj didžiausias ir bizniškiausias miestas yra Miami. Nuolatinių gyventojų Miami'je skaitoma virš 200,000. Kuomet suvažiuoja turistai, šis miestas, kaip kad pavasaryje upė, išsiplėčia, padidėja.

Bet pats miestas tik ke- liolika bloky, kuris turi ke- letą pastatų virš 10 aukš- tų. Aukščiausi pastatai sie- kia iki 16 aukštų, bet ir to- kių labai mažai. Residen- cijos vietos čia labai išplė- tos, jų namai daugiausia vienaaukščiai. Tad daugiau išrodo į kaimą, negu mie- stą.

Miami mieste yra gerai įruošyti ir didelių krautu- vių. Bet veikiausia bus di- džiuma pastatų paruošta turistams. Prie didelių ir mažų pastatų greitai pa- stebi išskabas: "hotel," "rooms," "apartments." Ši "industrija," biznis iš turis- tų, čia gal bus didžiausia. Kuomet žiemiuose ir rytuose žiema šaltesnė, čia dau- giau turistų, biznis geres- nis. Mat, Miami mieste ir apylinkėse sausio ir vasa- rio mėnesiais, tik su mažo- mis šaltesnėmis išimtimis, šilima siekia iki 80 laipsnių. Šiuo atveju čia gerai, oras malonus, saulė karšta, bet yra ir lietaus, ūkanų.

Miami, kaip ir kiti mies- tai, ypač rezidencijos vie- tose, neturi požeminių van- deniui nubėgti dūdų (kana- lų), tai bent koks didesnis lietus užlieja žemesnes gat- vių vietas ir vanduo ilgiau pasilieka viršų.

Miesto transportacija — autobusai ir privatinės ma- šinos. Kuomet New Yorke požeminiu traukiniu per- važiuoti 100 bloky ima 15 mi- nutų, tai čia reikia visos valandos.

Kultūra ir "sportas"

Kultūrinių centrų Miami turi mažai. Miestas užlai- ko vieną knygyną ir vieną atvirame ore stadiumų koncertams. Koncertai vyksta bent porą kartų sa- vaičiėje. Mieste yra kaip ir centrukas filminių teatrų. Bet pastovaus teatro nėra. Tik sezonui čia atvyksta kai kurios triušės keletui sceninių pasirodymų.

Sporto, žinoma, bizniško, Miami'je yra daugiau. Ypač šunų lenktynės daro gerą biznį. Šiam "sportui"

iruošta dideli pastatai ir at- virame ore šunų lenktynėm arena. Publika čia priva- žiuoja tūkstančiai kiekvie- ną vakarą.

Po stogu, visu pakraščiu, kaip kad banke, įtaisyta virš šimto kasos langelių. Prie kiekvieno langelio sto- vi po vieną ir du vyru tik bilietų pardavimui ir išmo- kėjimui laimėjusiems lenk- tynės. Jei virš šimto tik kasierių dirba, tai šis biz- nis turi būti gana didelis.

Artėjant šunų lenktynių minutai, gražioje unifor- moje vyrai išveda šunis (kur- tus) pademonstruoti. Gar- siakalbiais paskelbia šunų vardus ir numerius. Kiek- vienam bėgimui yra 8 nu- meriai. Kiekvienas šuo ne- ša savo numerį. Ir vėl gar- siakalbis: "dar penktos mi- nutos pirkimui bilietų." Šio "sporto" mėgėjai skubiai bėga prie kasos langelių ir perka bilietus pagal savo parinktą numerį. Bilietai pigiausi \$2, kiti—\$5 ir \$10. Su bilietais vėl kostumeriai bėga prie šunų bėgimo are- nos ir nekantriai laukia šu- nų bėgimo minutes.

Ateina minuta šunų lenk- tynių, publikoj šviesos nu- blanksta, arenoj nušvinta. Elektros vielomis paleidžia ką panašaus į kiškio kailį, paskui paleidžia 8 kurtus vyti elektra nešamą kiškio kailį. Tie šuneliai bėga žai- bo greitumu iki paskirtos vietos. Kuris buvo grei- čiausias numerus (šuo), tas laimėtojas. Kartais skelbia- du ir tris numerius laimė- tojais. Šie rezultatai greitai skelbiami elektrinėmis raidėmis.

Sakysime, jei greičiausių buvo šuo num. 3, tai tie, kurie turėjo pirkti bilietus ant numerio 3, jie laimi ke- lis ar keliolika dolerių, o kiti visi, kurie turėjo bi- lietus ant kitų 7 numerių, pralaimi. Ir vėl seka ta pa- ti istorija, laimėję ir pra- laimėję vėl perka kitam šu- nų bėgimui bilietus. Pir- mame dar ir antrame šunų lenktynių bėgime tarpe kostumerių nėra didelio są- judžio. Bet juo toliau, tuo daugiau pralaimėjusių ir daugiau darosi są- judžio. Kostumeriai prade- da nervotis, kojomis, ran- komis judėti ir pralaimė- sius šunelius keikti.

Arklių "sporto" dar di- desnis biznis ir brangesnis.

Šis biznis, atrodo, yra ge- ra Miami miesto ir Miami Beach "industrija."

Uždarbiai ir unijos

Apart "sporto" biznio ir turistų, Miami mieste nėra kitos žymesnės industrijos. Drapanų siuvimo indus- trija yra, bet nedidelė. Algos čia kur kas mažesnės, ne- gu New Yorko valstijoje. Darbininkai didžiumoje portorikiečiai ir kitų pietni- ų šalių ateiviai. Unija tik vienur kitur ką tik jė- jus.

Kiek geriau stovi budavo- jimo amatų industrijos dar- bininkai. Miami miestas dar vis plečiasi, kyla nauji pastatai. Bet ir čia darbai labai sezoniniai. Atėjus va- saros karščiams veik viskas sustoja.

Tapytojai (painters) jau turi gana stiprią vietinę or- ganizaciją. Miami miesto lokale jau priklauso apie 1, 300 narių. Jų lokalas pala- ko pilnam laikui apmoka- mus 3 biznio agentus ir vie- ną dieninį sekretorių. Turi savo nuosavą namą, kuriame kitos unijos laiko savo mitingus.

Tapytojai jau išsikovojo mokesčius po \$2.47 per va- landą. Jie dirba penkis dienas į savaitę, po 8 val. kasdien. Mitingus laiko kartą į savaitę. Lokalo va- dovė, žinoma, dešiniųjų rankose. Pažangaus uni- jinio judėjimo nesimato. Naujai pribuvėliams į Mia- mi tapytojų unija neduoda darbo kortelės per 60 die- nų. Mat, čia žiemos laiku, esą, daug privažiuoja sve- čių uždarbiai.

Tapytojų darbai čia dar labiau sezoniniai, negu New Yorke. Ateina pasiruši- mas žiemos sezonui, tuomet visi dirba, skuba. Tam pra- čjus, vėl darbas sumažėja, o vasaros karščiais veik viskas sustoja.

Rasinė "demokratija"

Naujokui Floridoj grei- tai pastebima, tai rasinė nelygybė. Busuose stebi- me užrašus: "Baltųjų sė- dynės iš priekio," o "spal- vuotų sėdynės užpakalyje." Traukinių ir busų stotyse laukiamieji kambariai ir iš- einamos vietos taip pat su užrašais "whites" ir "col- ored." Negrui į valgyklas samdomi darbai, bet pras- čiausioje gatvės kavinėje negrai neturi teisės prieiti prie bufeto ir nusipirkti kavos puodelį, taip pat jie

neturi teisės sėstis šalia baltveidžio žmogaus.

Dėl iliustracijos galime paminėti porą atsitikimų, šio reporterio akimis ma- tytų. Važiuojant busu, prie- eina abiejų spalvų daugiau žmonių. Tarpe jų, juodvei- dės moteris su kūdikiu ant rankų, užpakalinė buso da- lis pripildyta, bet baltųjų dalyje yra tuščia sėdynė šalia baltveidės moters. Na, ir ši juodveidė moteris su kūdikiu rankose stovi šalia tuščios sėdynės! Ji neturi teisės sėstis šalia baltvei- dės. Ir nei vienas iš baltų- jų, imant ir tą moterį, ku- rios šalia buvo tuščia sė- dynė, nepasakė juodveidei moteriai sėstis. Ji su kūdi- kių, nuvargusi, turėjo buse išstovėti apie valandą lai- ką šalia tuščios sėdynės iki pasidarė vieta negrų sek- ijoj.

Arba gatvėje, prie pras- čiausios kavinės bufeto at- virame ore, stovi juodveidė moteris, švariai apsirengu- si, ant šaligatvio. Ko ji laukia? Už minutes tarnau- tojas jai išneša kanteinerį kavos ir paima mokesį. Vadinas, tik todėl, kad jos spalva tamsi, ta moteris ne- turi teisės nei prieiti prie bufeto nusipirkti kavos kanteinerį, o dar mažiau sėstis prie bufeto ir išger- ti kavos puodelį arba už- kąsti.

Ot, tai mūsų šalies "de- mokratija" ir "laisvė" prak- tikoje! Tokia "laisvė" iš do- resnių žmonių išsukia pa- sipiktinimą. Taip pat ir gyventi spalvuoti žmonės neturi teisės kitur, kaip tik jiems skirtose vietose.

Žinoma, nereikia nei stebė- tis, kad ši rasinė prie- spauda išsukia ir pagiežą juodveidžių prieš baltuo- sius.

Lietuvių skaičius didėja

Miami mieste lietuvių skai- čius didėja. Bet didelė di- džiuma čia apsigyvena se- nesnio amžiaus žmonės. Jaunų žmonių atvyksta ap- sigyventi mažai. Ir bendrai Miami mieste matyti dau- giau senesnių žmonių ir in- validų. Tokiems čia geriau, nereikia kęsti šaltos žie- mos.

Lietuviai Miami'je jau bando steigti lietuvių cen- trą. Yra susiorganizavę lietuvių klubas, jis pasimo- jo statyti namą, lietuvišką užėigą. Pirmiau šiame klube veikė visų pažvalgų žmo- nės. Sausio mėnesį kalba- mas klubas ruošė šokių. Žmonių buvo daug, bet jų didžiūna turistai. Parengi- me dalyvavo ir pažangieji lietuviai. Šiame parengime jau galėjo būti ir programa — koncertas ar vaidinimas. Parengimas buvo ruoštas statomo namo naudai.

Jei būtų susitarimas, vi- si lietuviai galėtų įsikurti kultūrinį centrą. Būtų nau- da visiems. Bet, kaip teko patirti, klubo vadovybė pa- teko į kraštutinių dešinių- jų rankas. Šie žmonės nori centro tik savo politinei srovei, o ne kultūrinio cen- tro. Aišku, vienai politinei srovei bus sunku išauklėti ir palaikyti lietuvišką įstai- gą.

Pažangieji lietuviai nega- lės remti tokia vienos sro- vės įstaiga. O pažangiųjų Miami yra gana daug ir vis daugiau čia apsigyvena. Tad tik visų lietuvių ben- dra lietuviška kultūrinė įstaiga galėtų turėti pasi- sekimo.

Svečias

Užrašyk Laisvę Savo Draugui.

ALDLD Reikalai

LLD 6-tos Apskrities konferencijos protokolai

Konferencija įvyko 26 d. spalio, 1952, 745 W. Baltimo- re St., Baltimore, Md.

Konferenciją atidarė LLDL 25 kp. sekr. P. Paserskis 11:30 val. ryte. Konferen- cijos pirmininku išrinktas A. Žemaitis, sekretore J. Smitie- nė.

Pirm. A. Žemaitis paskyrė į mandatų komisiją K. Juškaus- ką ir E. Mulakutę. Išrinkta į rezoliucijų komisiją P. Paser- skis ir A. Lipčius.

Iki mandatų komisija prie- rengė raportą, pirmininkas pakvietė pakalbėti M. Kučins- ką iš Baltimorės, A. Lipčių iš Chesterio, A. Merkienę iš Philadelphijos.

Perskaitytas protokolas iš atsiųstosios pereinų metų konferencijos ir priimtas.

Mandatų komisijos rapor- tas: atstovavo 3 kuopas su 13 delegatų ir Apskrities komite- to nariai — viso 15 delegatų.

Kuopų delegatai: nuo 10 kp., Phila., Pa., — M. Abrai- tienė, J. Gružauskas, A. Mer- kienė, E. Mulakutė, B. Ka- valchukienė, E. Tureikienė, J. Smitienė, viso 7 delegatai.

25 kp., Baltimore, Md., — A. Žemaitis, M. Kučinskas, K. Juškauskas, J. Ančiukaitis, P. Paserskis, viso 5 deleg.

30 kp., Chester, Pa., — P. Šlajus.

6-tos Apskrities komiteto raportas

Netikėtai ir staigiai susirgo komiteto pirm. V. Jakšys — Senas Vincas ir dėl tos prie- žasties dalyvauti konferen- cijoje negalėjo. Raportą prisun- tė raštu:

"Gerbiami draugai delega- tai! Pereitų metų konferen- cijos išrinktas 6-tos Apskrities komitetas dėjo visas pastan- gas, kad išlaikyti bent tebe- santį narių skaičių Apskrities ribose; kooperavosi su kuopų komitetais; skaitlingai daly- vavo savo posėdžiuose;ėjo sa- vo pareigas pagal išgalę. Bet ar tas užbrėžtas tikslas at- siektas? Iš kuopų raportų pa- aiškės. Su geriausiais linkėji- mais."

Kiek kuopos turi narių: Phila. 10 kp.—56 nariai, Eastono 13 kp. — 17 narių, Gibstovno, N. J., 15 kp. — 5 nariai, Baltimore, Md., 25 kp. — 46 nariai, Camdeno 133 kp. — 10 narių, Trentono 209 kp. — 4 nariai.

Išdėdinkas A. Lipčius ra- portavo:

Apskrities izde randasi \$35.64c.

Kuopų raportai: 10 kp. suorganizavo busą į Baltimorės pikniką; į Laisvės pikniką Brooklyne kitą busą. Parengimas pagerbimui Seno Vinco davė virš šimto dol. pelno; vėliau kitas panašus parengimas pagerbimui A. Smito gerai pavyko. Pasiūsta 2 delegatai į Laisvės suvažia- vimą. Paaukota po \$25 Lais- vės ir Vilniai. Pereituose me- tuose buvo laimėta Laisvės vajuos pirmą dovaną ir paa- ukota Laisvės. Parduota Vilnius 60 kopijų kalendorių. 141 kp. susijungė su 10 kp.

25 kp. turi 47 narius. Kuop- pa turėjo dar parengimus ir gavo pelno \$106. Laisvės nau- dai surengtas piknikas davė pelno \$133. Vilnius kalendorių išplatinta 36 egz. Kuopos iz- de randasi \$213.

30 kp. palaiko narius; vei- kimo nėra. Kitos kuopos ne- prisuntė delegatų, bet jos pa- laiko savo narius.

Raportai 6-tos Apskrities komiteto ir kuopų buvo pri- imti vienbalsiai.

Centro kom. sekretorius D. M. Šolomsas prisuntė pa- sveikinimą.

Konferencijoje, kaip svečias, dalyvavo St. Jonišketis iš

Washington, D. C.

Iškeltas klausimas ateivių gynimui ir civilių teisių palaikymui. Surinkta aukų \$50. Konferencija aukavo civilių teisių gynimui \$15: Centro fondui, Laisvei ir Vilniai au- kavų po \$5. Viso išaukta \$30.

Si konferencija prašo visų savo kuopų prisijungti prie Meno Sąjungos ir ją paremti.

Rezoliucijų komisija paga- mino rezoliuciją baigimui ka- ro Korėjoje, kita—užjuautos Senam Vincui, kad jis greit pasveiktų ir ilgai gyventų. Iš- rinktas ir paliktas tas pats 6- tos Apskrities komitetas.

Sekanti konferencija įvyks Phila., Pa. Konferencija bai- gėsi ir sėkmingai perėjo į banketą, kurį surengė balti- moriečiai (25 kp.). Ant šio banketo surinkta aukų \$123. J. Smitienė.

P. S. atsiprašau, kad šį pra- nešimą per ilgai užtęsiau į spaudą: dėl įvairių priežas- čių. J. S.

LLD 6-tos Apskrities konferencijos rezoliucijos

LLD 6-tos Apskrities konfe- rencija, įvykusi spalio 26, 1952 m., priėmė sekamas re-

zoliucijas:

Konferencija pasmerkė šiuo laiku vedamą žmogžudišką karą Korėjoje, kur mūsų jaunuoliai žūsta dėl keleto turčių ir valstybės išnaudoto- jų pasipelnijimo.

Delegatai pasmerkia karo kurstytojus ir reikalauja Ko- rėjos karą baigti.

Taipgi reikalauja sušaukti 5 didžiųjų valstybių — Ame- rikos, Anglijos, Prancūzijos, Sovietų Sąjungos ir liaudiškos Kinijos — pasitarimo konfe- renciją dėl susitarimo taikos reikalais.

Konferencija sveikina 6-tos Apskrities pirmininką Seną Vincą ir reiškia jam gilia užuojautą jo sunkioje ligoje. Gailla, kad dėl ligos Senas Vincas negalėjo su mumis konferencijoje dalyvauti.

Linkime Senam Vincui grei- tai pasveikti ir vėl drauge su mumis dalyvauti kultūros ir apšvietos darbuose.

Ivairūs išsireiškimai

Tylėk ir žmonės manys tavę filosofu esant.

Lotynų patarlė

Reikia jėgos, idant rašyt ne tą, ką norisi, bet vien tą, kas galima.

Žemaitis

Kviečiame Dailininkus į Rankdarbių Parodą

Dienraščio Laisvės Bendrovė rengia rankdarbių parodą, kuri įvyks sekmadienį ir šeštadienį, bal- landžio-April 25 ir 26 dienomis. Bus Kultūri- niame Centre, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Kviečiame moterų klubus, meninius ratelius ir kitas organizacijas; taipgi paskirus asmenis da- lyvauti parodoje su savo gaminiais, pasirodyki- te visuomenei savo gražiais talentais. Kviečia- me visus, vyrus ir moteris į praklinų dailės dar- bą.

Už rankdarbius nebus apmokama, prašome jų kaipo dovanų dienraščio išlaikymo fondui. Vi- soki dirbiniai parodoje bus išparduoti ir gautos įeigos bus sunaudotos apšvietai, dienraščio pla- tinimui ir išlaikymui.

Kurie patys negalite padaryti ką nors dailiško parodai, būsimę dėkingi, jei nupirkę ką nors prisiųsite. Taipgi labai įvertinsime pinigines dovanas tam reikalui. Jei sunku su išdirbiniais ar pirkiniais parodai, prisiųskite piniginę do- vaną.

Dirbiniai bus naudingi visokie: mezginiai, iš- siuvinėjimai, piešiniai, naujenybų (novelties) daiktukai ir viskas, ką tik kas gali sugalvoti ir padaryti ar nupirkti. Piniginės dovanos padės rengėjams papildyti, suderinti parodos įvairu- mą.

Abiem parodos dienom rūpinsimės turėti meni- nes programas, bus orkestra šokiams. Taipgi bus patarnaujama valgiais. Todėl maisto pro- duktų dovanos bus mielai priimanamos. Prašome gaspadinių apie tai pagalvoti.

Rengėjų noras yra įtraukti į šią parodą kuo skaitlingiausius būrius dailininkų, parodyti vi- suomenei jų talentų, suruošti įspūdingą parodą, pasitenkinimui dailės mylėtojų, kurie lankys pa- rodą. Tuom pačiu kartu norime sukelti šiek- tiek finansų apšvietos reikalui.

Kviečiame visus dailininkus stoti į darbą ir pa- dėti mums atsiekti savo pasibrėšto tikslo. Visas parodos grožis ir įspūdingumas priklaus nuo pačių dailininkų. Taigi prašome jų tuojau im- tis to gražaus darbo ir prašome mums pranešti iš anksto kas kuomi prisidėsite.

Žinodami dailininkų pasižymėjimus savo rank- darbiais daugelyje kolonijų, imsime parodos ruošimo darbo su pasitikėjimu, jog dailininkai su mumis kooperuos ir paroda bus įspūdinga.

Už visokią kooperaciją šiam tikslui dėkojame iš anksto.

Parodos Komisija,

Katrina Petrikienė, Vincas Čepulis, Jonas Grybas.

Pietų Amerikos lietuvių menininkų albumas

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

ty atgal. Daugiau lietuvių į šį Pietų Amerikos kraštą pradėjo atkeliauti tik prieš kelis dešimtmečius, tačiau jų skaičius dar buvo nežymus ir dauguma iš jų čia papuolė avantūros vedami. Ma- sinis šių Pietų Amerikos kraštų lietu- viams užplūdimas prasidėjo nuo 1927 me- tų, po to, kai smurto ranka padarė in- tervenciją Lietuvoje, nukreiptą prieš liaudies savystovį apsisprendimą ir ide- alus. Po to, kai rusiško carizmo liku- čiai Lietuvoje smurtu nušlavė nuo tau- tos veido paskutinę laisvės šypseną, iš- traukdami iš lietuvių širdies paskutinę laisvės kibirkštį, tada lietuviai pradėjo leistis iš savo tėvynės masiniais ir visas penkiasias pasaulio dalis. Nekurioms valstybėms uždarius lietuvių emigraci- jai duris, visi paėmė tą kryptį, kur rado laisvą jėimą. Nuo tada lietuvis pasida- rė sutinkamu veik visuose Pietų Ameri- kos miestuose, o labiausiai Buenos Aires, Montevidejū, Sao Paulo, Rio de Zanei- ro, Santuose, Porto Alegre ir kituose miestuose, kurių plačią mastabū besiku- rianti pramonė paskatino apsigyveni- mui."

Albumas didelio formato, 90 puslapių, drūtais apdarais su paausiuotomis rai-

dėmis. Atvaizdai aiškūs; gražiai atro- do jauno amžiaus lietuviai ir lietuvai- tės.

Kazys Bevardis.

LIAUDIES KŪRYBA

VILNIUS.— Žemaitija iš seno garsi dailiuoju siuvinėjimu, medžio raizymu, meniniu lipdymu. Tačiau originali kū- ryba plačiai išsivystė tik Tarybų val- džio metais. Dabar Žemaitijoje yra šimtai taikomosios dailės meistrų. Lie- pos mėnesį ten lankėsi Vilniaus Dailės muziejaus ekspedicija, kurioje dalyvavo taip pat ir Vilniaus Valstybinio univer- siteto bei Vilniaus Dailės instituto stu- dentai. Ekspedicija buvo skirta rinkti geriausius liaudies kūrybos kūrinių pa- vyzdžiams.

Liepos 31 d. muziejūje įvyko surinkto- sios medžiagos peržiūra. Labai įdomi yra kolekcija keraminių dirbinių, ku- riuos gamina Kuršėnų artelės "Šviesusis kelias" meistras. Kolūkiečiai draugai Petrauskas ir Žebrauskienė iš "Birutės" žemės ūkio artelės, drg. Šaltukas iš Plungės rajono "Svyturio" žemės ūkio artelės muziejui padovanavo dailiosios medžio raizybos dirbinių, parodančių puikų Lietuvos liaudies meną.

Iš viso surinkta apie 200 liaudies kū- rybos kūrinių.

UŽBURTOJI SIELA

10-24-52

Parašė ROMAIN ROLLAND

—77—

(Taša)

— O, tas vyras, — tarė jis, — jūs vis dar jį mylite!

- Ne, mano drauge.
- Bet jūs ant jo nepykstate!
- Kodėl gi turėčiau ant jo pykti?
- Ar jūs apie jį galvojate?
- Aš galvoju apie jus, Žiulijenai!
- Bet jūs jo nepamirstate!
- Aš negaliu pamiršti to, kurįs man buvo geras, net jei jis ir liovėsi toks buvęs. Nepriklaikiokite jo man jūs, nes jūs man esate geriausias!

Žiulijenas buvo pakankamai tiesus, kad galėtų įvertinti Anetos atvirumą ir slaptą pripažinti jos kilnumą. Jam tai buvo netikėtas vaizdas, kurio neįprastas didingumas jam atskleidė Naują Pasaulį, — naują moterį. Bet kita jo prigimties dalis maištavo. Jo, kaip vyro, instinktai buvo pažeisti. Buvo pasibaisėję jo katalikiški ir buržuaziniai prietariai. Mintis, kad Aneta turėjo kitas, kad jis dar tebeturi, buvo apnuodyta žeminančiais įtarimais. Užut labiau patikėjęs moterimi, kuri visiškai nuširdžiai atidengė jam savo paslaptį, jis patikėjo ja mažiau, nes jam buvo atskleista jos praeities silpnė. Jis abejojo jos būsimąja ištikimybe. Jis galvojo apie tą kitą, dar tebegyvenantį vyrą, kuris ja buvo turėjęs, kurio vaiką jis turėtų. Jis bijojo būti apgautas. Jis bijojo apsijuokinti. Jis buvo mirtinai sužeistas ir negalėjo atleisti.

Kai tik Aneta suprato pavojingą kovą, vykstančią Žiulijeno dvasioje, ir kai ji pamatė gresiant pavojų jos puoselėjai vilčiai, ji sudrebėjo. Visą savo meilės galia, visą savo sugebėjimą būti laiminga ji buvo sudėjusi į Žiulijeną. Ir iš tikrųjų ji pusiau klydo. Bet ji klydo tik pusiau. Žiulijenas nebuvo jos nevertas, jo gerosios ypatybės buvo tikros, jos nuspelnė meilės. Nors jie ir labai buvo skirtingi, jie būtų galėję kartu gyventi, truputį abu pasistengdami vienas antrą suprasti ir toleruoti, — be abejo, ir šiek tiek kentėdami; bet ar tai būtų per didelis mokestis, šis truputis kančios, už tvirtą meilę? Aneta jam būtų daug gera padariusi, ji būtų jį atgaivinusi, ji būtų jam buvusi tas didysis ikvėpimas pasitikėti gyvenimu, kuris būtų pakėlęs jo bures ir pastūmėjęs jį į tuos krantus, kurių be to pasitikėjimo jis niekad nepasieks. O švelni Žiulijeno meilė, jo pagarba moteriai, jo moralinis skaitumas, net ir šis tyras religinis tikėjimas, kuriuo Aneta nesidalino, jai būtų turėjęs sveikos įtakos, jie būtų suteikę jos jausmingai prigimčiai saugumo, pagrindą, šeimos židinio ir sielos ramybę, kuria esi tikras...

O menkystė širdį, kurios ardo savo likimą dėl kokio nors nesupratimo, kuri jį aistros padidina, ir jos tai žino, jos tai sau priekaištauja ir tai sau priekaištaus visados, bet niekad nenusileis dėl to, kas juos skiria: kaip tik, nes jie per daug mylisi, kad galėtų daryti moralinę nuolaidą, kurią jie su panieka sutiktų padaryti tiems, kuriems jie yra abejingi...

Aneta dabar kankinosi dėl nerimo, kuri pati sukėlė Žiulijeno dvasioje. O gal ir Žiulijeno tiesa?.. Ji nebuvo akiai įsitikinusi savo sprendimų tikrumu. Ji stengėsi suprasti ir kitų būdą spręsti. Jos charakteris dar nebuvo galutinai susiformavęs; jos moralinės instinktas buvo stiprus, bet idėjos dar nenusistovėjusios; ji davė sau teisę jas peržiūrėti. Dar būdama visai jaunutė, ji buvo supratusi, kad jos aplinkos moralė yra sugalvota; ji nieko nerado, kuo galėtų remtis, nieko išskyrus savo protą, kuris dažnai ją piknaudodavo. Ji vis tebeieškojo; ji ieškojo kitokių minčių, kuriomis galėtų alsuoti. Ir kai ji sutikdavo nuosirdžią sąžinę, kaip Žiulijeno, ji godžiai ją tyrinėdavo: ar šis balsas atsakys į jos širdies šauksmą? Ji troško tikėti, sukilė! Ji ieškojo, ieškojo savo moralinės tėvynės... Kaip ji būtų norėjusi įeiti į Žiulijeno moralinę tėvynę, pasirašyti po jo įstatymais, net jeigu jie ją ir smerktų! Bet norėti neužtenka. Ji negalėjo. Tai, ko norėjo Žiulijenas, ne, tai buvo nehumaniška!

Ji švelniai jam tarė:

— Aš suprantu, kad jūs mane teisiatė, kaip teistų žmonės. Jums to neprie-

kaištauju. Aš gėriuosi konservatyvinėmis galiomis ir jų įstatymų rigorizmu. Jos turi savo vietą visuomenėje, ir, žinau, jų šaknys giliai įleistos jūsų padermėje. Visai natūralu, jei jūs toms galioms nusilenkiate. Jūmyse aš jas gerbiu... Bet, drauguži, ir geriausiomis savo valios pastangomis aš nesugebėčiau neigti veiksmą, netgi visų peikiama, kuris man davė kūdikį... Brangusis Žiulijenai, kaipgi neigti tai, kas buvo mano vienintelė paguoda, gal būt, tyriausias mano džiaugsmas, kokį begalės dangus suteikti mano gyvenime?.. Nesistengkite jo nublukinti, bet, jei mane mylite, verčiau pasidalinkite mano laime! Čia nėra nieko jus įžeidžiančio!..

Kalbėdama ji jautė, kad jis nesupranta; ji tik dar labiau jį erzina. Ir ji nusiminė. Bet ką gi daryti? Meluoti? Jau ir to buvo per daug, kad ji nagrinėtų tuos žeminančius dalykus... Bet tokiame brangiame jausme leisti spragai dar labiau plėstis?.. Tai lyg žaizda, didėjanti jos širdyje. Ji kiekvieną kartą baimindavosi, susitikusi Žiulijeną; ką ji šiandien perskaitys jo veide?..

O jis su tuo niekšingumu vyrų, kurie yra tikri esą mylimi, jis tuo piknaudavo; jis žinojo, kad jis ją skaudina, ir jis tai darė. Savo ruožtu jis jautė savo galia. Dabar jis mažiau buvo prie jos prisirišęs, kai jau žinojo, kad ji prie jo prisirišusi...

Viską, ji suprato viską! Ji graužėsi, parodžiusi savo silpnę. Ir vis dėlto ji vis taip pat darė. Ji atsidavė prietaringam jausmui: jei likimas norės, kad ji būtų Žiulijeno žmona, ji ir pasidarys, vis tiek ką ji bepasakytų; ir vis tiek ką ji bepasakytų, jo neteks, jei toks bus jos likimas...

Bet slapčia ji norėjo tikėti, kad už jos nuolankumą likimas jai bus prielankus, Žiulijenas jos pagailės...

— Aš atiduodu save į tavo rankas. Ar dėl to mažiau mane mylėsi?..

Keistas dalykas vyko Žiulijeno dvasioje. Jis mylėjo ją — ne, jis jos vis taip pat geidė, — ir kas žino?.. (Bet jis nenorėjo žinoti...) Žodžiu, jis vis jos norėjo. Bet dabar jis buvo tikras, jog ne tik jo motina niekados nesutiks, kad jis ją vestų, bet ir jis pats tam nepasiryš. Dėl daugelio priežasčių: dėl keršto, dėl ižeistos tuštybės, dėl moralinio peikimo, dėl to, ką žmonės pasakys, dėl pavydulingo pasišlykštėjimo. Vis dėlto jis nenorėjo dėl tų priežasčių per daug spręsti. "Tave pažįsta — gerai! Bet nesiridyk!.." Jo protas suderino galimybes patenkinti ir savo slaptas priežastis, ir geismus... Aneta pati buvo prisipažinusi, kad praityje ji buvo laisvos meilės moteris. Jis tam nepritaria. Ne; bet pagaliau, jei ji tokia yra buvusi, kodėl gi ji ir vėl negalėtų tokia būti dabar su juo, ji mylėdama?

Jis taip staciokiškai to jai nepasakė. Jis dėstė vedybų negalimumo priežastis (juo ji jas atmesdavo, juo tiek pat atsiarsdavo naujų) — kliūtys neperžengiamos: motinos priešingumas, būtinas reikalas gyventi kartu su jo motina, jo sunki padėtis, Aneta pripratusi prie turto, prie žmonių... (Vargšė Aneta, jau dveji metai priversta dėl duonos kąsio verstis privačiomis pamokomis!) jų dvynis ir temperamentų skirtumas... (Šis paskutinyss argumentas, beviltiškam Anetos išgaščiui, iškilo pačiame gale, kai ji tikėjosi kitus nugalėjus...) Blogu tikslu užsispyręs, Žiulijenas save nuvertino, norėdamas labiau atitolti. Buvo jo juoktis ir verksti! Buvo gaudu, matant, kaip jis ieškojo visokių blogų dingsčių, kad galėtų pasprukti; o ji, pamiršdama savo išdidumą, dėjosi nesuprantanti, varginosi, ieškodama atsakymų, karštingai kovojė, kad tik jis nenuoltų.

Jis nesitolino. Jis neatsisakė imti. Jis tik atsisakė duoti...

Kai tik Aneta pastebėjo jo atsikalbinėjimų tikslą ir tai, ko jis iš jos norėjo, ji ne tiek buvo pasipiktinusi, kiek priblokšta. Jai nebeliko jėgų piktintis. Kovoti nebe verta... Štai ko jis nori!.. Jis!.. Nelaimingasis!.. Vadinasi, jis savęs nepažino? Vadinasi, jis nežinojo, kam jis atstovauja jos aktyse? Jei jis buvo mylimas, tai tik dėl savo rimtos moralės. (Bus daugiau)

Toronto, Canada.

Iš moterų konferencijos

Sausio 25 d. čia įvyko Darbo Progresyvių Partijos moterų konferencija. Konferencija buvo nepaprastai gyva ir įspūdinga. Joje DPP narės karštai diskutavo gyvybinius savo bei visuomeninius reikalus.

Jos griežtai išstojo dēlei gyvenamųjų butų trūkumo Toronte. Jos pasmerkė Jungtinės Valstijos spausdintus ir čia parduodamus jaunima tvirkinančius žurnalus. Jos jaučiasi nuskriaustos, kada toje pačioje dirbtuvėje už tokius pat darbus moterys gauna daug mažesnę atlyginimą, negu kad vyrai. Jos nutarė reikalauti teisingo atlyginimo. Jos nusitarė reikalauti padidintų ir pagreitintų senatvės pensijų. Jų nuomone, moteris, sulaukusi 60 metų amžiaus, turėtų gauti pensiją. Jos nusitarė reikalauti, kad būtų įvesta sveikatos apdrauda nacionaline papėde. Ypatin-gai jos griežtai pasmerkė visus karo kurstytojus.

Jos pasižadėjo nenuilstamai kovoti už viską, kas yra naudinga joms ir bendrai Kanados liaudžiai, o ypatingai už pasaulinę taiką.

Čia pat liko pacituotas Korėjos moterų Pasauliniame Kongrese priimtas atsisaukimas, atkreiptas ypatingai į Amerikos gyventojus, sustabdyti karą Korėjoje.

Išklausė atsisaukimą, beveik visi konferencijos dalyviai šluostėsi ašaras. Rep.

Winnipeg, Canada

Girdėjome Grinkaus raportą

Ir mes turėjome progą išgirsti Kanados lietuvių delegatą A. Grinkų, kuris tik grįžo iš tautos suvažiavimo, atsiuvusio Vienoj, Austrijoje.

Sausio 25 dieną turėjo įvykti LLD susirinkimas, bet buvo atidėtas ant toliau, nes tokį svečią turint labai norėjosi išgirsti, ką jis matė ir girdėjo taikos suvažiavime.

Nors susirinkimas nebuvo daug garsintas, bet susirinko beveik visi Winnipegio lietuviai, vienas nuo kito sužinoję, kad delegatas grįžęs, kurio pažangūs lietuviai laukėm. Buvo malonu matyti tiek daug svečių.

Kaip ir buvo manyta, atsilankė ir dipukų tūzai, nors jų niekas nekviatė.

Draugas Krisčius atidarė susirinkimą pareikšdamas, kad pirmas toks atsitikimas Kanados istorijoje, kad lietuviai dalyvavo tokioje konferencijoje. Buvo daug visokių pasaulinių konferencijų, bet nebuvo girdėti, kad Kanados lietuviai būtų buvę atstovaujami lietuvių delegato. Po trumpos kalbos draugas Krisčius pakvietė M. Vidruką.

M. Vidrukas, kurs yra gerai susipažinęs su delegatu, kalbėjo trumpai, nes visi laukė delegato raportą.

Draugas Grinkus raportavo, ką jis matė ir girdėjo. Jis pasakojo, ką matė Londone (Anglijoje), Pragoje, Vienoje, dėl kokios priežasties nevažiavo į Lietuvą ir tt. Ir visiems buvo aišku. Tik dipukų tūzams buvo neaišku. Tas paaiškėjo, kada Grinkus pakvietė duoti paklausimus.

Dipukas Januška tuoj pasako su klausimais, norėdamas pasirodyti gudrus, nes jis spėjo, kad kalbėtojas negalės atsakyti į klausimus, bet apsiriko. Draugas Grinkus aiškiai atsakė į visus klausimus. Po to atstojė kitas ir pradėjo duoti tokius klausimus, kad net juokas ėmė. Neapsimoka net ir kalbėti, šmeižys, taipgi dipukas, irgi pradėjo juoktis iš tokių klausimų.

Vėliau paprašė balso Mr. C. J. Sherwood, Manitobos Taikos Komiteto pirmininkas. Visi sutiko duoti jam žodį.

Mr. Sherwood kalbėjo apie taikos reikalą ir smerkė karo kurstytojus Amerikoje, Anglijoje ir kitur. Jis sakė, kad Amerika baugina visą pasaulį atominėmis bombomis. Tuo tarpu pašoko nuo kėdės dipukas Cinga ir suriko, kad reikia sustabdyti Rusiją, kad Rusija esanti kalta už šį karą, kad Rusija agresorė. Jis statydamas klausimą ėmė debatuoti. Mr. Sherwood tuoj suprato, su kuo turi reikalą. Pradėjo dar garsiau kalbėti. Jis jau ne pirmu kartu susitinka su dipukais. Pirmininkas turėjo sudraust Cingą, pareikšdamas, kad jis ne vietoj. Jei norit, sakė jis, galėsim surengti kada nors debatų. Tada galėsim debatuoti.

Dipukams, žinoma, kartais galima atleisti. Jie, kaip tie žmonės sako, iš didelio rasto išėjo iš krašto, nesorientuota kur ir kada reikia klausyti ir kada debatuoti, bet netoli atsiliko nuo jų senas kanadietis Laukevičius, fermerys. Girdi, jis norėtų paklausti, kodėl žmonės Vienoje neperka rusų krautuvėse, kodėl jis nematęs Vienoje rusų kareivių (nes Grinkus matęs tik du rusų kareivius), ir pradėjo pats atsakyti į savo klausimus. Girdi, jie neperka už tai, kad mėsa sena, supuvusi. Paskui puolė visai šmeižti Grinkų. Net dipukams nepatiko jo kalba. Visi pradėjo juoktis ir šaukt, kad jis čia ne su karvėmis kalbąs, bet su žmonėmis. Pirmininkas turėjo nuraminti įsikarsčiusį fermerį.

Ant galo M. Vidrukas atsi-kreipė į visus svečius, kad prisidėtų prie kelionės lėšų padengimo. Taikiai pritariantieji suaukėjo \$37.

Visi draugo Grinkaus raportu buvo patenkinti, išskyrus kelis dipukus ir Laukevičių. Ten Buvęs.

Coal Center, Pa.

Visi turime rūpintis savo organizacijos reikalais

Man net sarmata prisiminti apie mūsų LDS 153-čią kuopą. Prabėgo gruodžio mėnesis, prabėgo ir sausio mėn. Kur mūsų kuopos valdybos rinkimai, kur kuopos turto peržiūrėjimo komisija?

Ateina susirinkimo diena. Sėdžiui vienas prie stalo ir laukiu, kas ateis. Ateina vienas narys, užsimoka mokestį ir išeina. Tai ir viskas. O jei kuopos narys užsimoka už 6 mėnesius, o porą narių po 3 mėnesius, tai jau sekanti mėnesiui mažai kas lieka.

Gerbiame draugai ir draugės LDS 153 kuopos nariai! Sarmata palikti visus kuopos reikalus ir kuopos nebuvo susturtą ant vieno asmens rankų. Aš nenoriu būti diktatorium, Kas nors pamainykite mane iš to urėdo. Už ką būsiu labai dėkingas.

Kaip matome, mūsų kuopa puola žemyn. Nuo 24 narių jau likome tik ant 12 narių. Kuopos išdas taip pat buvo išsiustinęs. Teko nariam uždėti duoklės dėl kuopos reikalų padengimo. Dabar kuopos išde turime \$53.42. Tai būtų neblogiausia.

Tik štai, draugai, kame svarbiausias blogumas, tai kad mes negalime kooperuoti nei su Apskritimi, nei su Centru. Šaukiames, Apskrities suvažiavimas, ateina LDS Seimas, o tas "diktatorius" turi sėdėti namie.

Draugai ir draugės, aš neturiu tokios jėgos imti, kad iš 12 imti pinigų ir į suvažiavimus važinėti. Verčiau sėdėk namie atsis suglaudęs. Tai geriausia.

Tai, draugai, pasistenkite lankyti kuopų susirinkimus. Jūs gerai žinote, kad kuopos darbas yra ne vieno žmogaus darbas. Jis prigluli visiems tos kuopos nariams.

A. Kubilekis, LDS 153 kp. fin. sekr.

Lawrence. Mass.

[vairios žinutės

Sio miesto piliečių komitetas klabena prezidento Eisenhowerio duris tekstilės pramonės klausimu. Mat, kalbėdamas šiame mieste rinkimų kampanijos metu, Eisenhoweris pripažino šią vietą tekstilės centru ir pasižadėjo pasitarti su komitetu didėjančios bedarbės klausimu tekstilės industrijoje.

Dabar komitetas, kurin įeina ir unijos atstovai, nusitarė važiuoti į Washingtoną ir matyti prezidentą.

Dalykai čia yra blogi. Dalgelis darbininkų jau seniai nedirba ir bedarbių apdraudos mokėjimai daugelio pasibaigę. Dabar tie, kurie dar turi susitaupę, yra priversti gyventi iš savo sutaupų. O geresnių laikų nesimato.

Naujosios Anglijos LLD ir LDS apskričių piknikas įvyks šių metų birželio 14 d., Maple Parke. Komisija prašo tą dieną kitur nerengti piknikų. Kuopos kviečiamos organizuotai atvykti į pikniką.

Apskričių ir kuopų komitetai turėtų žiūrėti, kad mūsų organizacijos tą dieną nesurengtų savo vietose kitų piknikų, o visi šiame piknike dalyvautų.

Tiems, kurie valė sniegą nuo gatvių, buvo sulaukta viršialaikio algų \$464.10. Miesto viršininkai svarstys, ar atmokėti. Aldermanas J. Turrisi sako, kad nuo sausio 30 iki vasario 5 d. išmokėta už sniego valymą \$29,000.

Bet darbininkai neturėtų būti nuskriausti. Jiems reikėjo šaltėje dirbti.

Teko matyti Charles Chaplino pagamintą filmą "Lime-light" Astor teatre. Filma pulki. Joje yra ir verksmo ir juoko.

Legionieriai žadėjo pikietuoti, bet nepasirodė. Gal pabijojo savo nosis nušalti, žmonės ėjo žiūrėti.

Pernai teisėjas John A. Costello išdavė perskyras 862 poroms. Šiemet taipgi daugelis skiriasi.

Atrodo, kad vedusiems atsi-bodo gyventi. Nori pagyventi viengungiais.

Ponia Rooseveltienė čia kalbėjo Romos Katalikų Auditorijoje. Prisirinko pasiklausyti apie 1,000 žmonių. Nieko tokio naujo nepasakė. Tik gyrė Jungtinių Tautų nuveiktus darbus taikos išlaikyme. Girdi, jei ne Jungtinės Tautos, tai šiandien taikos pasaulyje nebūtų.

Bet ji pamiršo, kad mūsų jaunuoliai žūsta Korėjoje, kur Trumanas uždegė karo liepsną ir neužgesino. Dėl to nukentėjo daug žmonių, militarinii ir civilii.

Dienraščio Laisvės vajas metu teko aplankyti P. ir A. Galinius. Draugas Galinis paklojo dešimtį ir sako: imk visus, o kas liks nuo prenu-

meratos, tai Laisvei auka.

Tik ne labai buvo malonu girdėti, kad Galinienė serganti net nuo praeitų metų. Buvo koją išsisukusi ir negalėjusi vaikščioti. Bet dabar jau taisosi. Linkiu draugei greitai ir gerai pasveikti. Galiniam tenka išreikšti užuojautą. Jie yra nuolatiniai Laisvės skaitytojai ir geri rėmėjai.

Parvažiavo draugai Kodžiai iš Kalifornijos. Turbūt jiems sulėta Kalifornija nepatiko, nors kiti giria. Dar neteko su jais kalbėtis.

Taipgi geri mano draugai kitataučiai irgi buvo nuvykę dvim mėnesiam į Kaliforniją. Parvažiavę sakė daugiau ten nevažiuosią, nes nepatikę. Grįžo nei dviejų mėnesių neišbuvę.

LDS 125 kuopa nutarė surengti draugišką pariuokę, kad paminėti 20 metų sukaktį, kaip kuopa gyvuoja. Komisijon įeina J. Milvidas, B. Chulada ir P. Lipsevičius.

Tikiuosi, kad komisija gerai pasidarys ir atitinkamą parę tam tikslui suruoš. Geriausio jai pasisekimo. Tik reikia darbuotis. L. Koresp.

Chicago, Ill.

Iš AŽVD žaislų vakarėlio

Sausio 28 įvyko AŽVD parengimas, Goodfellows svetainėje. Susirinko gražus būrelis jaunų motinų ir vaikų, taipgi ir senų grammas, pasidžiaugti su anūkais.

Jaunos moterys (tai mūsų dukters) tik taisy status, dėda sunešusios visokias dovanas, skubiai bėgioja, dirba, tvarko viską. O jau tie vaikučiai, taipgi bėgioja ir patys tvarkosi kaip tik išmąnydami.

Baigus status priruošti, prasidėjo šėšimas. Jaunosios susėdo, kartu su jomis ir mes granmas prie vieno stalo. O jau ta F. Yurgeliutė, tai tikra bizniera; išrenka vertingiausius daiktus ir leidžia ant išlaimėjimo.

Kai tik užsibaigė lošimai, buvo išdalinta prizai, kurių buvę daug sunėsta ir dalis jų dar atliko.

Kitos dalyvės išivė kavos ir prasidėjo vaišės.

Draugė Andriulienė, kad ir nesveikuodama, bet su dekters Johnson pagalba kartu su visais gražiai laiką praleido. Tai labai malonu turėti tokią dukterį, kuri savo motinėle taip labai užjaučia.

Viena iš Granmų.

MATTHEW A.

BUYUS

(BUYAUSKAB)

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
Market 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs diena ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šerminenė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

5 pusl.-Laisvė (Liberty)—šeštadienis, Vasario-Feb. 14, 1953

Detroit, Mich.

LLD 188 kuopos reikalai

Su Naujais Metais nemažai darbo dėl spaudos vajuos buvo padaryta. Pirmas mūsų kuopos susirinkimas, metinis susirinkimas buvo geras ir skaitlingas narių atsilankymu. Negerai, kad apie susirinkimą nebuvo rašyta.

Organizatorius, atidaręs susirinkimą, pasveikino kuopos valdybą ir visą susirinkimą, linkėdamas visiems laimės, sveikatos ir kvietė visus organizacijos naudai veiklon ir lankyti susirinkimus. Jis sakė, lankydami susirinkimuose galėsime išvystyti sekmingesnę ir naudingesnę veiklą.

Susirinkimą vedė P. Vidrin-skienė, Kuopos valdybos metiniai raportai buvo geri. Per-eitais metais išmokėta ir au-kota buvo daug, betgi kuopos izde yra virš \$600. Organiza-torius už parduotą literatūrą surinko virš \$3.

Garas dalykas buvo, kuomet visi nariai susirinkime užsimokėję narystės duokles į LLD Centrą. Kelios dešimtys narių yra jau užsimokėję duokles. Širdingas jiems ačiū.

Išplatinta nemažai Vilnės kalendorių. Beto du draugai Maželiai prisirašė prie mūsų kuopos. Jų motina Macijaus-kienė juos mums perstatė. Ačiū jai už tai, o jaunuoilams už įstojimą į mūsų organiza-ciją.

Buvo padiskutuota apie LLD 10-tos Apskrities kon-certą kuris būsiąs Vilnės nau-dai. Diena skirta balandžio 19-ta. Buvo pareikšta, kad visos draugijos vieningai rem-tų šį rengimą. LLD Narys.

Jurginės balius jau šį šeštadienį

Didžioji Brooklyno lietuvių pašalpinė šv. Jurgio Draugys-tė rengia savo 58-tą metinį balių. Įvyks šį šeštadienį, va-sario 14-tą, Lietuvių Ameri-kos Piliiečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyn (Williams-burge).

Balius prasidės 6 valandą. Šokiama gros J. Navicko Pele-dų Orkestras. Įžanga 75c.

Pažvelgus į draugijos meti-nių balių skaičių jau galima matyti, jog draugija yra vie-na seniausių visose lietuvių išeivijos istorijoje. Tas faktas pasako, kad baltai turi būti įdomūs, nes čia gali tikėtis su-sitikti šeimas bent iš trijų gentkarčių linksminantis sy-kiu. Kviečia visus, ne vien tik-tai narius.

Purcell nuteistas 2 ir pusei metų

Gerard W. Purcell, buvęs Uniformed Firemens Associa-tion viršininkas, nuteistas 2½ metus kalėti už išeikvojimą \$238,000 organizacijos turto neaiškiems tikslams. Teisėjas Goldstein sakosi buvęs nuolai-dus už tai, kad Purcell "koo-peravo."

Teisme Purcell teisinosi bu-vęs kitų aukštųjų organizaci-foje ir valdininkų spiriamas duoti pinigų politiniams rei-kalams. Daves \$10,000 O'-Dwyerio rinkimų kampanijai. Vienok ir pats sau, matomai, neskūpėjęs. Laikė įkaitinimo jis turėjo \$75,000 neaiški-tamų pinigų, brangius namus ir kitokio neaiškiai įgyto tur-to.

Grožio saliono savininkė Mrs. Kramer pareikalavo, kad jos vyras išeitų iš namų. Jam pasiūlė \$50 pasiimti kambarį kitur. Vyras atsisakė imti, sa-kydamas: "su tiek netoli eisi."

GARSINKITĖS LAISVĖJ

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Vasario 22 visi į Newarką!

LDS 46-tos kuopos akto-riai (arba, kaip kad nekuriu juos vadina, Liberty Auditori-jos aktoriai) vasario 22 die-ną važiuos į Newarką, N. J. Ten, Sietyno Choro parengi-me, 3:30 po pietų, vaidins juokingą trijų veiksmų kome-

Jonas Grybas

dija. "Trys Mylimos." Ir dar vaidins du dialogus: "Joneli, nesikark!" ir "Sudarkytas Senbernis."

Vaidinimas įvyks Ukrainų Salėje, 57 Beacon St., New-work, N. J.

Komedija buvo vaidinta Kultūros Centre, Richmond Hillyje; Worcester, Mass., ir Waterburyje, Conn. Ir visur publikai patiko. Taigi, be abe-jonės, ir Newark patiks, nes aktoriai yra juokdariai. Jais yra: Magdalena Jušienė, Jonas Grybas, Eva Graunienė, Lilliah Graunas ir Eddy Dagis. Režisierius — Jonas Juška.

Taigi, vasario 22-raj dieną visi iš Brooklyno ir kitų kolo-nijų važiuokim į Newarką pasigėrėti vaidinimu ir sykiu klausimas gali būti kelia-mas pagal reikalą.

LDS 46 kuopos gastrolių komisija.

Spauda veržiasi į teismabuti

Kelių didmiesčio laikraščių atstovai kreipėsi į vyriausią teismą su reikalavimu, kad teisėjas Valente būtų prispir-tas leisti spaudos atstovus ir publiką prostitucijos teisman.

Teisėjas iš karto buvo įsa-kęs nei vienui nei kitu nei si-leisti teismabutin. Norėta ap-saugoti garbę ponų ir ponai-čių, kurie už "meilę" mokėjo nuo \$50 iki \$500 "ir daugiau."

Grėsia benamystė 9 šimtams šeimų

Chelsea srities gyventojai šaukia savo susirinkimus ir planuoja veiksmus apsisaugo-jimui nuo evikcijų.

Ten yra planuojama pra-plėsti, padauginti kelius įva-žiavimui į naująją Linkolno vardo tunelio šaką. Spėjama, kad nugriovimai namų plote tarp 30th ir 41st Sts. ir 9th ir 10th Avenues gal atimti namus apie devyniems šim-tams šeimų.

Camarda areštuotas

Vasario 11-tą tapo areštuo-tas Anthony V. Camarda, iki paskiausių laikų buvęs ILA Lokalo 1199-to delegatu ir fi-nansų sekretoriu. Jis sulaiky-tas po \$50,000 kaucijos kaipo liudytojas. Menama, kad ji statys liudyti prieš Constanti-no Scannavino. Pastarasis yra įtartas pasisavinime unijos pi-nigu.

Šaukia gelbėti Rosenbergs

Tūkstančiai newyorkiečių šeštadienio rytą, vasario 14-tą, specialiu traukiniu važiuos į Washingtoną. Vaziuos prašyti prezidento Eisenhowerio, kad jis persvarstytų savo nuo-sprendį, neleistų Rosenbergs nužudyti.

Komitetas Rosenbergsams Gelbėti pareiškė, jog masinis liaudies suvykimas į Washing-toną prašyti pas prezidentą Rosenbergsams pasigailėjimo

dar gali juos atitraukti nuo elektros kėdės. Šaukia kiek-vieną mirties priešą pasisaky-ti.

Specialis traukinys iš Penn-sylvania stoties išeis 8 valan-dą ryto. Stotis randasi prie 32nd St. ir 7th Ave., New Yorke. Grįš tą patį vakarą.

Specialiam traukiniui (Vi-gil Train) "round trip" tikie-tai už \$12 gaunami 1050 Sixth Ave., New York. Telefonas BRyant 9-9694.

Dviem draugėm pagerbti pobuvis jau čia pat

Įvyks vasario 15-tą, šį sek-madienį, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill. Pradžią 2 val.

Užėjus į Auditorijos Res-tauraną jau iš anksto matosi sąjudis. Marijonai Kalvaitie-nei ir Onai Titanienai pagerb-ti rengiančios puotą dvi drau-gės kepa ausiukes, daro deš-ras, peša vištas ir dirba kitus paruošiamuosius darbus. Sau-niai pabaliavosime.

Po gerų pietų, bus įdomi programa. Tikimasi, kad žy-mus svečias iš Detroito, dak-taras M. D. Palevičius suteiks svarbią prelekciją. Preleki-jos tema yra: "Kaip sveikai ir socialiai paval-gyti, bet nenukulti."

Ir tikimasi kai ko daugiau programoje. Atėjusieji į šį banketą turės smagu ir nau-dingą popietį.

Kviečia visus. Tikimasi sve-čių ir iš kitų miestų. D-ė.

Reikalavo kriauciams mokesties priedo

Amalgameitų Unijos virši-ninkai įteikė šapų savininkų organizacijos atstovams reika-lavimą pakelti darbininkams mokestį 15 procentų. Nuo 1950 metų rudens unija nebu-vo reikalavusi priedų. Aiški-no, kad "tam nepatogios sąly-gos."

Amalgameitų sutartis su kriaucijų šapų savininkais baigsis tikėtai 1957 metais. Bet joje yra įrašyta, kad al-gų klausimas gali būti kelia-mas pagal reikalą.

Suivęjų uždarbiai, imant visos šalies plotmę, žymiai numazėję. Bendrai paėmus, yra biskeli virš \$50 savaitėi, po \$1.49 per valandą vyrų drabužiams. Berniukams dra-bužių ir marškinėse yra tik po \$39 savaitėi, po \$1.05 per valandą. Tokias skaitlines pa-teikė Bureau of Labor Statis-tics.

Numazėjimas uždarbių ypa-čiai žymus po prasidėjimo karo Korėjoje.

Dar du išleisti iš kalėjimo po kaucija

Vasario 11-tą tapo išleisti iš kalėjimo po kaucija Eliza-beth Gurley Flynn ir Alexan-der Tranchtenberg. Pirmiau, vasario 10-tą, buvo išleisti Jones, Gannet, Bittelman, Mindel.

Pirmųjų išleistųjų keturių užstatas yra po 20 tūkstančių, paskiausių dviejų po 25 tūks-tančius. Po tokia pat kaucija tikėjosi išlaisvinti Pettis Per-ry penktadienį. Daromi žy-giai išlaisvinti ir kitus.

Visų einant ragangaudišku Smith Akto nuteistųjų darbi-ninkų vadų komunistų byla apeliuojama.

Laivai užtruko dėl ginčo už algas

Didliaiviai America ir Con-stitution praėjusį antradienį iš New Yorko išplaukė gerokai pavėlavę. Priežastis: firmos nesusitarimas su darbininkais dėl mokesties už viršvalan-džius. Laivai išplaukė po apie 5 valandas pavėlavę. Išplaukė tik po to, kai darbininkams prižadėjo išpildyti jų reikala-vimus.

Pareiškė protestą dėl Formozos

New Yorko Darbininkų Konferencija Taikai kreipėsi į prezidentą Eisenhowerį laišku. Jame kritikuoja preziden-tą dėl jo užmojo siundyti Formozą prieš Kiniją. Ispėja, kad tai yra žygis plėtimui ka-ro.

Pareiškime, greta kitko, klausia:

"Kiek dar daugiau mirusių ir sužeistų turi būti sukrau-ta? Kiek dar reikia karo ka-li-nių iš abiejų pusių — iki iš-spresitės karo kalinių klausia-ma ... Visas, pasaulis žino, kad jūs buvote išrinktas va-dovaujantis jūsų pažadu greitai baigti karą Korėjoje. O tam yra tikėtai vienas bū-das: Sustabdykite mūsų! Pradėkite derybas!"

Konferencija atstovauja daug AFL, CIO ir nepriklau-somų unijų. Atstovauja visas-tas, kurios sutinka bendrai dirbti darbininkų gerovei ir taikai. Su konferencija vei-kia eiliniai nariai ir daugelio tų unijų, kurių viršininkai neleidžia unijai oficialiai prisidėti.

Laivukų darbininkų derybos nebaigtos

Trečiadienį sugrįžo darban-trauklių laivukų vairuotojai ir aptarnautojai. Laivai į prie-plaukas galėjo įplaukti nor-maliai. Darbininkai 10 dienų užtrukusiu streiku išsikovojo po 17 centų per valandą mo-kesties priedą. Paliečia apie 3,500 darbininkų.

Tačiau dar ne visas už-baigti. Darbininkai reikala-vo padaugini laivukuose dar-bininkų skaičių ir kitų page-rinimų. Tas palikta arbitrai-tui spręsti.

FILMOS

Radio City Music Hall

Pradėjo naują programą. Rodo "Tonight We Sing." Vaizduoja koncertų rengėjo Sol Hurok gyvenimą ir žy-miusius to laikotarpio kon-certinius įvykius. Vaizduoja tų koncertų žvaigždes.

Šioje technispaalvinėje 20th Century-Fox filmoje dainuo-jia-vaidina David Wayne, Ezio Pinza, Roberta Peters, Tama-ra Toumanova, Anne Bancroft, Isaac Stern, Byron Palmer, ir daug kitų.

Didžiojoje scenoje Russel-l'io Markert "Color Carnival," su Nirska vadovaujančioje rolėje.

Stanley Theatre

Vėl pakartoja "The Grand Concert," nuostabiai gražią tarybinių dainų, šokių ir mu-zikos filmą. Taipgi rodo "Jaunimo Sporto Festivalį."

Meniškoji filma išbuvo ta-me teatre ilgus laikus pra-džioje sezono. Paskiau buvo pakartota. Tačiau vėl ir vėl randasi reikalavimų pakartoti ir prisirenka žiūrovų.

Roxy Theatre

Rodo "Peter Pan." Scenoje pasilieka toliau gražus spek-taklis "Ice-Colorama."

RADIO CITY MUSIC HALL
Showplace of the Nation
Rockefeller Center

"ŠI VAKARĄ MES DAINUOJAM"

starring EZIO PINZA • ROBERTA PETERS • TAMARA TOUMANOVA
ANNE BANCROFT • ISAAC STERN • BYRON PALMER • DAVID WAYNE
Produced by GEORGE JESSEL • Directed by MITCHELL LEISEN
Color by TECHNICOLOR • A 20th Century-Fox Picture

ON STAGE: "COLOR CARNIVAL" — Gala new revue produced by Russell Markert, Rockettes, Corps de Ballet, Choral Ensemble and Symphony Orchestra directed by Raymond Paige.

MIRĖ

CHARLES VIGUNAS

Vasario 11 d., St. Catheri-ne's ligoninėje, mirė plačiai Brooklyne žinomas Charles Vigunas. Jis užlaikė užėiga po 284 Scholes Street.

Jo kūnas pašarvotas Ste-phen Aromiskis koplyčioje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks šeštadie-nį, vasario 14 d., Šv. Jono ka-pinėse. Laidotuvių apeigomis rūpinasi Aromiskio įstaiga.

Velionis paliko nuliūdime žmoną, dukterį, sūnų ir kitus šeimos narius. Daugiau žinių bus aprašyta vėliau. Ši žinia gauta Laisvės raštinėje ketvir-tadienį po piet.

Reiškiamo gilia užuojauta velionio šeimai.

SUSIRINKIMAI

Motery Atydai

Motery Klubo susirinkimas įvyks vasario 19 d., ketvirta-dienio vakarą, 8 val., Kultū-rinio Centro knygyne.

Draugės, dalyvaukime, ku-rioms tik sveikata pavilins. Pavasaris netoli. Turime rū-pintis pavasariniais parengi-mais. Nes kuomet iš anksto prisirengiame, tai pobuviai būna gražūs ir sėkmingi. Prie to dar turime draugijų, kurių pripuola gimtadieniai. Mes jas pagerbkime su atvirutė-mis, gėlėmis ir dainomis. O tam viskam padaryti mums yra reikalus susirinkti ko skai-tlingiausiai.

Prie to turėsime ir pama-r-ginimų, kuriuos suteiks mums menininkės. Klubietė.

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—FEMALE

OPERATORS. Experienced on Sin-ger power machines. Steady posi-tion. Good working conditions. Ap-ply in person. GOLD MFG. CO., 248 No. 11th St., 6th floor. (32-34)

HELP WANTED—MALE

CABINET MAKERS. Exper-enced. Steady work; good working conditions. Open shop. Apply in per-son. 1211 Bainbridge Street. See MR. HIMSEL. (32-35)

AUTO MECHANICS. Some know-ledge of diesel. Steady work; good working conditions. Apply in per-son. B. & L. GMC TRUCK SALES, 4571 Torresdale Ave., or Phone CU. 8-1020. (32-34)

Medus su Arbata

Orui atvėstant, reikia būt at-sargiems, kad neapsirgti slogo-mis. Labai naudinga yra gerti arbatą su medum, palaikymui vidurių geroje tvarkoje. O slo-gom apsirgus, tai tikrai yra reikalinga gerti daug arbatos su medum greitesniam pergālė-jimui karščio.

KVORTA MEDAUS \$1.25 Gaunamas Laisvės Įstaigoj

Virginia 9-6125

PETER GUSTAITIS, JR., M. D.

MODERNINĖS MASINOS VIDUJINIŲ LIGU TYRIMUI

2-3; 6-8 P. M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays

87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS IR VINCAS SODAITIS

Užlaiko puikų

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

Telephone EVergreen 4-8174

Reikalauja daugiau paskyrų švietimui

Mokytojų Unija remia Bryd-ges-Brady bilių New Yorko Valstijos Seimelyje. Tas biliu siulo vienu trečdaliu pakelti paskyras švietimo reikalams.

Pareiškdamą mokytojų už-gyrimą tam biliui, unijos at-stovė Rose Russell žymi, jog ir tas bilius nėra pakanka-mas. Tačiau yra gerojon kryptin.

Bilius reikalauja padidinti paskyras nuo \$220 iki \$294 per mokinį iki baigimo 6-sios klasės, ir nuo \$274 iki \$365 per mokinį pradedant 7-ta, baigiant 12-ta klase.

PRANEŠIMAI

DETROIT, MICH.

Detroito Motery Pažangos Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, va-sario-Feb. 18 d., pradžią 7:30 val. vakare, Draugijų Svetainėje, 4097 Porter St.

Visos narės malonėkite dalyvauti susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Apart to klubas jus visas gražiai pamylės karšta ar-aata ir skaniais užkandžiais. Visos būkite susirinkime ir atsiveskite nauju.

N. A., sekr.

(30-32)

PARDAVIMAI

Gera Proga!

Barber Shop—biznis įdirbtas virš 20 metų. Apygventa lietuvių ir ki-tataučių. Tinkama pavieniam, yra kambarys gyvenimui. Parduodu už prieinamą kainą. 103 Steamboat Road, Great Neck, N. Y. (30-32)

Dr. A. Petrika

DANTU GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

VALANDOS:
9—12 rytė; 1—8 vakare
Penktadienis uždaryta

TONY'S UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gera! Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdi-klam reikmenys, įvairūs dalkte-liai, ligonių kambarių reikmenys —už griežtai žemas kainas.

MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233